

BIULETYN JUBILEUSZOWY

ZAMET
TRADYCJI
PRZEMYSŁOWYCH
ZAKŁADU NR 2
1937-1987

PIEKARY ŚL. grudzień
1987

**B I U L E T Y N
J U B I L E U S Z O W Y**

**SPOŁECZNY KOMITET ORGANIZACYJNY
OBCHODÓW 50-LECIA
ZAKŁADU NR 2 W PIEKARACH ŚLĄSKICH
Z M " Z A M E T "**

Publikacja przeznaczona do użytku wewnętrznego

G r u d z i e Ń 1987 r o k

Społeczny Komitet Organizacyjny Obchodów Jubileuszu
50-lecia Zakładu Nr 2 w Piekarach Śląskich składa gorące
podziękowanie Honorowemu Przewodniczącemu Komitetu Orga-
nizacyjnego Dyrektorowi Zakładów Mechanicznych "ZAMET"
mgr. inż. Ryszardowi Ciurajowi.

Społeczny Komitet Organizacyjny

Piekary Sl., grudzień 1987 rok.

PRZEDMOWA

W dziejach 900-letniego grodu historia 50-letniego Zakładu Mechanicznego "ZAMET" stanowi skromny fragment lecz w dziejach rozwoju produkcji maszyn i urządzeń służących nowym technologiom w przemyśle metali nieżelaznych to ogromny przeskok od manufaktury do zorganizowanego systemu wytwórczego wyposażonego w nowoczesną technikę i ludzi o wysokich kwalifikacjach, ofiarnych w pracy i przywiązanych do swego zakładu i rodzinnych Piekarów Śląskich. Opracowany przez miłośników historii techniki i ziemi ojczyźnej - rys historyczny przekazuje dość znaczne informacje o działalności rozwojowej i produkcyjnej, o kłopotach i sukcesach, o działalności społecznej i społecznej. O wszystkim decydowali ludzie - najcenniejszy kapitał zakładu. 50-lecie skłania do refleksji nad czasem minionym a zmiana skali trudności techniczno-organizacyjnych niechaj będzie bodźcem do dalszej wyteźzonej i efektywnej pracy całej załogi trwale osadzonej poprzez swój bogaty dorobek w realiach polskiego przemysłu metali nieżelaznych, zaznaczającej również swoje istnienie własnymi produktami za granicami kraju. 50-lecie jest okazją do wyrażenia głębokiego szacunku tym wszystkim, którzy Zakłady Mechaniczne budowali, dbali o ich dobre imię, byli z nimi związani na dobre i trudne czasy. 50-lecie upoważnia do złożenia wyrazów najwyższego uznania obecnie pracującej załodze za Jej odczuwany trud przeobrażony w wysokiej wartości maszyny i urządzenia czyniące pracę lżejszą tym, którzy pracują często na najbardziej niedogodnych i uciążliwych stanowiskach w przemyśle metalurgicznym. Z wyrazami szacunku składam najlepsze życzenia całej załodze Zakładów Mechanicznych "ZAMET" w Piekarach Śląskich.

mgr inż. Ryszard CIURAJ

SPOŁECZNY KOMITET ORGANIZACYJNY
OBCHODÓW JUBILEUSZU 50-LECIA
ZAKŁADU NR 2 ZM "ZAMET"
W PIEKARACH ŚLĄSKICH

1. inż. Czesław	Szastok	-	przewodniczący	-	Kier.Z-du Nr 2
2. mgr inż. Józef	Nawrat	-	z-ca przewodn.	-	Z-ca Kier.Zakł.
3. ob. Piotr	Jurozyszyn	-	osłonek	-	Przew. Sekcji SITPH
4. ob. Andrzej	K o t	-	"	-	Kier.Ds.Ekon.-Gosp.
5. ob. Wiesław	Krawczyk	-	"	-	I Sekr. POP PZPR
6. ob. Stanisław	Banaś	-	"	-	Przewodn. SNZZ
7. mgr inż. Janusz	Andsol	-	"	-	Przew.Rady Prac.Z-du Nr 2
8. ob. Marian	Geremek	-	"	-	Projektant
9. ob. Honorata	Kuracz	-	"	-	Przew. Koła Ligi Kobiet
10. ob. Józef	Trembaczewski	"	-	Przew.Klubu Srebr.Włosa	
11. ob. Andrzej	Ronkoss	-	"	-	Przew. ZSMP
12. ob. Czesław	Zdebik	-	"	-	Sekr. Komitetu Organiz.

S P I S T R E Ś C I

strona

mgr inż. Józef Nawrat	- HISTORIA 50-LECIA ZAKŁADU NR 2 W PIEKARACH ŚL. ZAKŁADÓW MECHANICZNYCH "ZAMET".....	1
Wiesław Krawczyk	- RYS HISTORYCZNY POWSTANIA I DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI PARTYJNYCH W ZAKŁADZIE NR 2 W PIEKARACH ŚL. NA PRZEŁOMIE LAT 1945 - 1987	15
mgr inż. Janusz Andzel	- ROZWÓJ SAMORZĄDNOŚCI PRACOWNICZEJ	21
Stanisław Banaś	- ZARYS HISTORYCZNY RUCHU ZWIĄZKOWEGO ZAKŁADU NR 2 W PIEKARACH ŚL. ZM "ZAMET"	25
Stanisław Koziołek	- PRACOWNICZE OGRÓDKI DZIAŁKOWE " USTRONIE "	30
mgr inż. Janusz Gaździcki	- SYNTETYCZNA OCENA RUCHU WYNAŁAZCZEGO A UZYSKANE WYNIKI PRZEZ ZM "ZAMET" W LATACH 1979 - 1987	33
Piotr Jurczyszyn		
mgr inż. Bernard Liszka	- DOŚWIADCZENIA W DZIAŁALNOŚCI KLUBU TECHNIKI I RACJONALIZACJI ORAZ KOŁA STOWARZYSZENIA INŻY- NIERÓW TECHNIKÓW PRZEMYSŁU HUTNICZEGO PRZY ZM "ZAMET" NA RZECZ DAŁSZEGO ROZWOJU WYNAŁAZCZOŚCI	41
Piotr Jurczyszyn		
Piotr Jurczyszyn	- OSIĄGNIĘCIA W PRACY SEKCJI MECHANICZNO-TECHNOLOGICZNEJ STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW TECHNIKÓW PRZEMYSŁU HUTNICZEGO PRZY ZAKŁADZIE NR 2 W PIEKARACH ŚLĄSKICH	53

HISTORIA 50-LECIA ZAKŁADU NR 2
W PIEKARACH ŚL.
ZAKŁADÓW MECHANICZNYCH "ZAMET"

We wrześniu 1987r. przypada 50-lecie działalności społeczno-gospodarczej Zakładu Nr 2 w Piekarach Śl. Zakładów Mechanicznych "ZAMET".

Początki powstania zakładu sięgają lat międzywojennych. Okres ten jest trudny i znaczący w dziejach Piekar Śląskich.

Okolice naszego ponad 900-letniego grodu posiadają bogatą tradycję przemysłową, gdyż ziemia ta obfituje w różnorodne bogactwa naturalne jak: rudę żelaza, ołowiu i srebra.

Stwarzało to materialne podstawy rozwoju Piekar. Od początków istnienia Szarleja i Piekar rozwijały się: górnictwo, rzemiosło, handel i rolnictwo. Burzliwe i zmienne są dzieje tej ziemi pod względem politycznym. Na przestrzeni wieków występowała ciągła walka mieszkańców z wpływami obcymi, szczególnie niemieckimi. Uwidoczniło się to przede wszystkim w szczególny sposób w okresie międzywojennym, w latach 1918 - 1939.

Wyrazem patriotyzmu i polskości mieszkańców ziemi piekarskiej był liczny ich udział w Powstaniach Śląskich oraz w ciągłej walce z wpływami germańskimi.

Po latach na wniosek powstańców śląskich usypano Kopiec Wyzwolenia, który oddano ludności Śląska w dniu 20 czerwca 1937 r. w 15 rocznicę wkroczenia wojsk polskich na ziemię śląską.

W okresie tym robotnicy Piekar brali liczny udział w strajkach przeciwko wyzyskowi i bezrobociu. Wszystkie kopalnie i większe fabryki były w rękach kapitału obcego przede wszystkim księcia Hohenlohe i hrabiego Donnersmarcka.

W tym czasie na terenie Piekar istniały dwie kopalnie "Nowa Helena" i "Cecilia", pozostałe "Wilhelmina", "Jene-Otto" oraz "Little-John" z powodu wyczerpania się złoża kruszcu i z przyczyn technicznych zostały zamknięte. Przed II wojną światową zamknięto również kopalnię "Cecilia".

Na terenie Piekar działało też wiele mniejszych fabryk, jak fabryka Wawerdy produkująca kotły, urządzenia transportowe i inne konstrukcje, przedsiębiorstwo budowlane Giesa, warsztaty Guzego, Musioła itp.

We wrześniu 1937 roku na terenie byłej płuczki kopalni "Wilhelmina" powstaje Zakład Tokarsko-Odlewniczy "Braci Schramma i Ska" i od tego okresu datują się początki działalności Zakładu Nr 2. Powierzchnia produkcyjna zakładu wynosiła 200 m², a wyposażenie zakładu składało się z 11 tokarek, strugarki poprzecznej i szlifierki stojakowej. Warsztat odlewniczy wyposażony był w piec z trzema tyglami do odlewania metali kolorowych. Produkcja zakładu obejmowała: łożyska ślizgowe, zawory przelotowe, wentyle, łączniki oraz armaturę wodno-parową. Załoga liczyła 17 pracowników. Taki stan Zakładu "Braci Schramma i Ska" przetrwał do 1945 r. Po wyzwoleniu Piekarska Śląskiego przez Armię Radziecką i Wojsko Polskie zakład został przejęty pod Zarząd Państwowy i otrzymał nazwę "Zakład Tokarski i Odlewnia Metali Kolorowych" dawniej Bracia Schramma - Zarząd Państwowy. Organizacyjnie zakład podlegał Dyrekcji Metalowego i Elektrycznego Przemysłu Miejscowego w Katowicach oraz Centralnemu Urzędowi Drobnej Wytwórczości w Warszawie. Pierwszym Kierownikiem Zakładu po wyzwoleniu zostaje inż. Bukowski, a od 1946 roku inż. Rak.

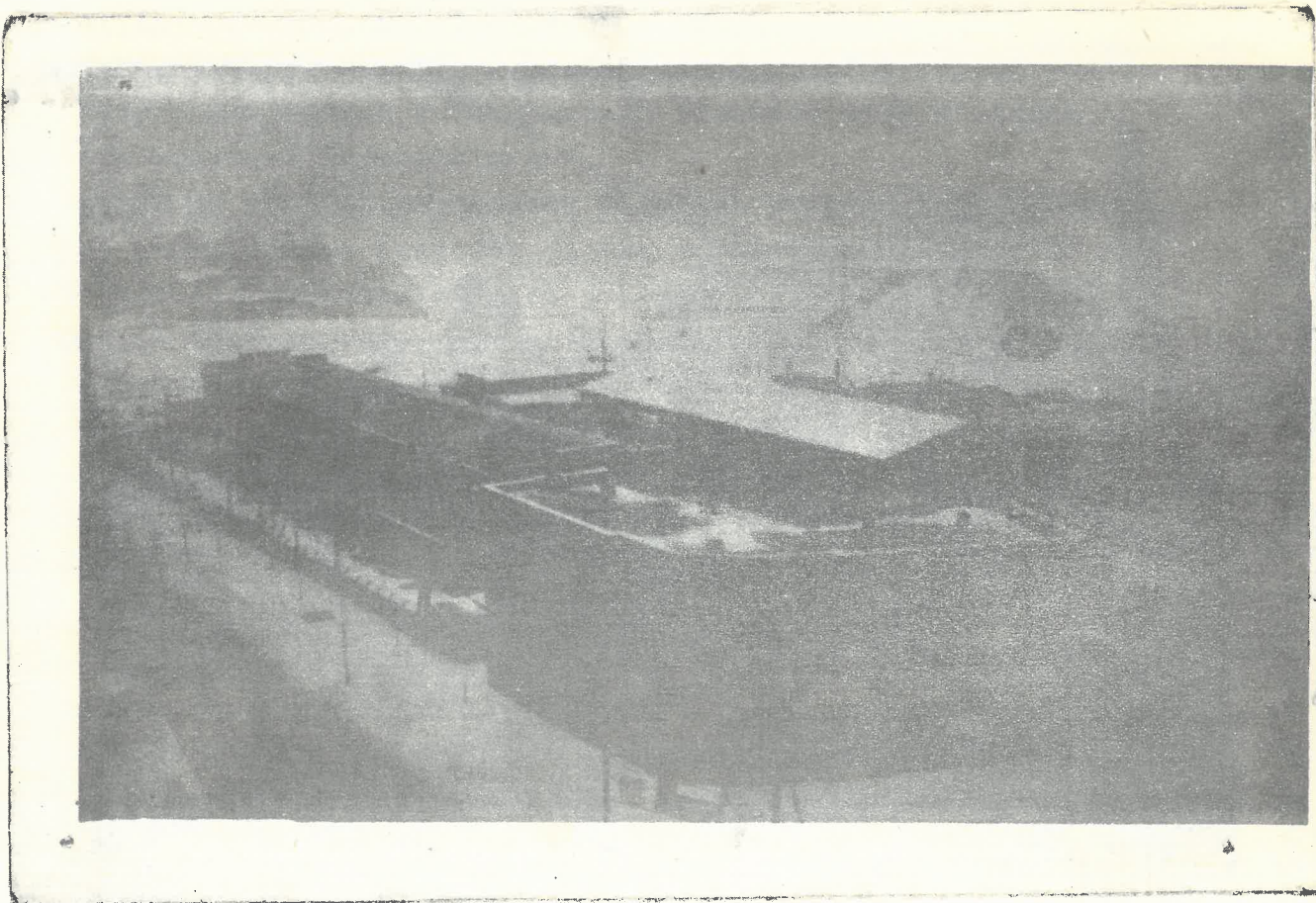

Budynek odlewni i warsztatu mechanicznego. Rok 1947.

W 1984 roku zakład został upaństwowiony i otrzymuje nazwę "OM-11" - Państwowy Zakład Mechaniczny i Odlewnia Metali Kolorowych" w Piekarach Śl. Zatrudnienie w tym czasie wzrosło do 35 pracowników, a w latach następnych do 57 pracowników, przy jednoczesnym wzroście wyposażenia o 4 tokarki, 1 piłkę ramową i zwiększeniu powierzchni zakładu o 1000 m². W tym czasie zakładem kieruje Maksymilian Koruszowicz, który pełni tę funkcję w latach 1947-55.

W kwietniu 1951 roku zakład zostaje oddany pod Zarząd Wojewódzki Przemysłu Terenowego w Katowicach otrzymuje nazwę "MK-9 Państwowe Zakłady Mechaniczne" w Piekarach Śl. W tym czasie zmieniono asortyment produkcji, wstrzymano produkcję odlewów z metali kolorowych i rozpoczęto produkcję konstrukcji stalowych, transporterów, części do transporterów oraz kolejek łańcuchowych. W marcu 1953 roku nastąpiło wydzielenie zakładu z Wojewódzkiego Zarządu Przemysłu Terenowego i przyjęcie przez Centralny Zarząd Kopalnictwa Rud Nieżelaznych działającego w resorcie Ministerstwa Hutnictwa. Zakład bezpośrednio podlegał Przedsiębiorstwu Remontowo-Montażowemu we Wrocławiu - skrót organizacyjny - REM-1.

Widok ogólny zakładu w 1954 roku.

Z dniem 4 września 1954 r. w wyniku reorganizacji Centralnego Zarządu Kopalnictwa Rud Nieżelaznych wyodrębniono zakład jako samodzielny i nadano mu nazwę "Warsztaty Mechaniczno-Remontowe Kopalnictwa Rud Nieżelaznych" /w odróżnieniu od REM-1 przyjęto skrót. pod nazwą REM-2/. Był to ważny etap w historii zakładu, gdyż od tego momentu notuje się poważną jego rozbudowę.

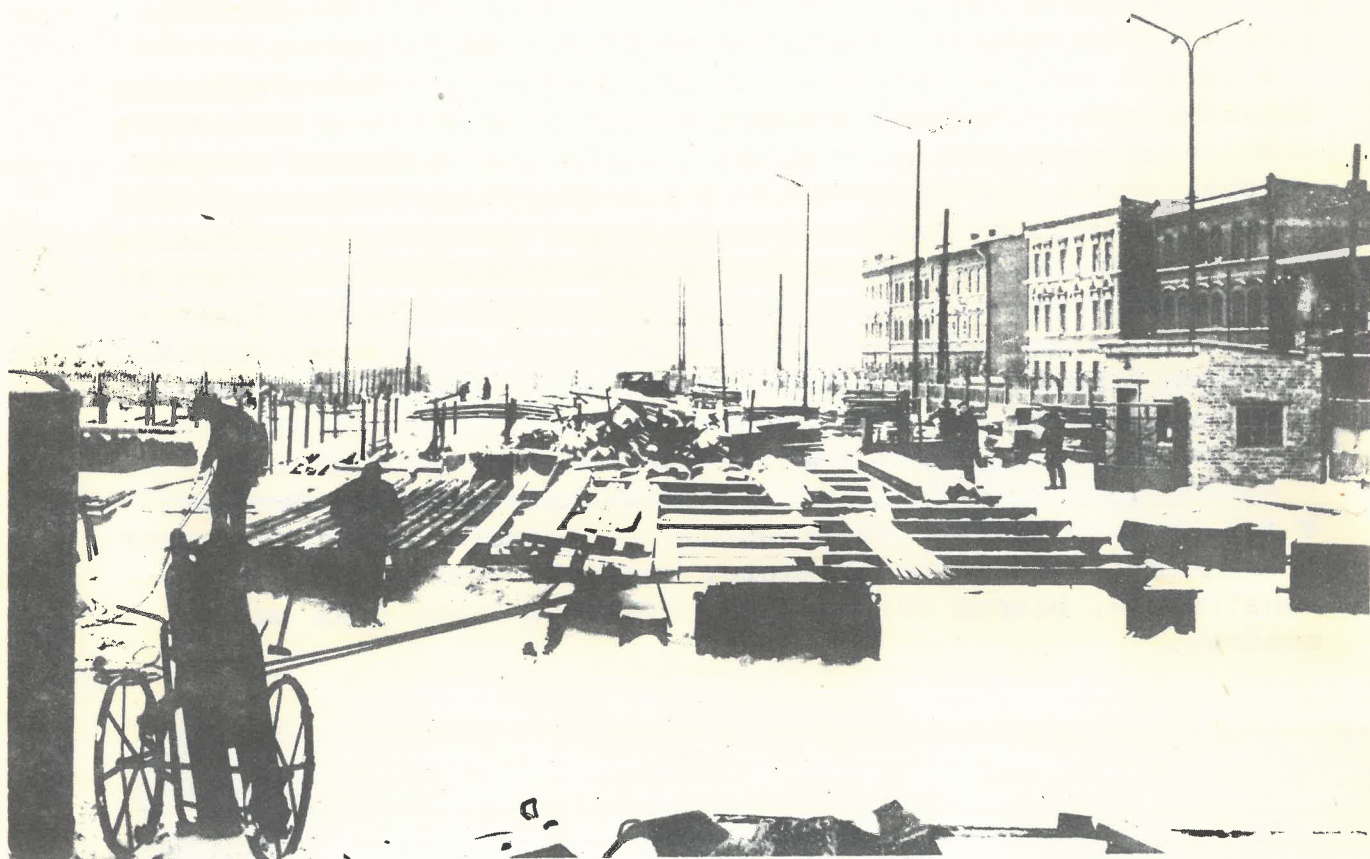
W latach 1954-58 wybudowano m.in. podstawę transformatorową 315 kVA, obecny budynek administracyjny, odlewnię z formiarnią i żeliwiakiem ϕ 500 mm, budynek dziurkarki, ukończono budynek obróbki mechanicznej, wybudowano prowizoryczną kotłownię, sieć centr. ogrzewania, łaźnię i szatnię oraz centralę telefoniczną. W latach tych wyposażono Zakład w nowe obrabiarki. Duży udział w tej rozbudowie miał Emil Nalepa kierujący zakładem w latach 1956-60 oraz inż. Eustachy Sliwoń pełniący funkcję kierownika w latach 1960-61. Pod względem organizacyjnym zakład składał się z wydziałów: mechanicznego, konstrukcyjnego, odlewni, montażu zewnętrznego, dziurkarki, oraz oddziału pomocniczego.

W roku 1960 załoga zakładu liczyła ogółem 510 pracowników. W latach tych asortyment produkcji obejmował: części do maszyn i urządzeń, urządzenia górnicze, rozjazdy wąskotorowe, różne konstrukcje, blacha dziurkowana, odlewy żeliwne oraz usługi remontowe.

Fragmenty drewnianej hali Wydziału Konstrukcji. Rok 1960.

Wydział Konstrukcji - dolny zakład
w latach 1960-62.

Na podstawie Zarządzenia Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 6.03.1961 r. następuje połączenie Zakładu REM-2 z Zakładem Budowy i Montażu Urządzeń Hutniczych w Strzybnicy.

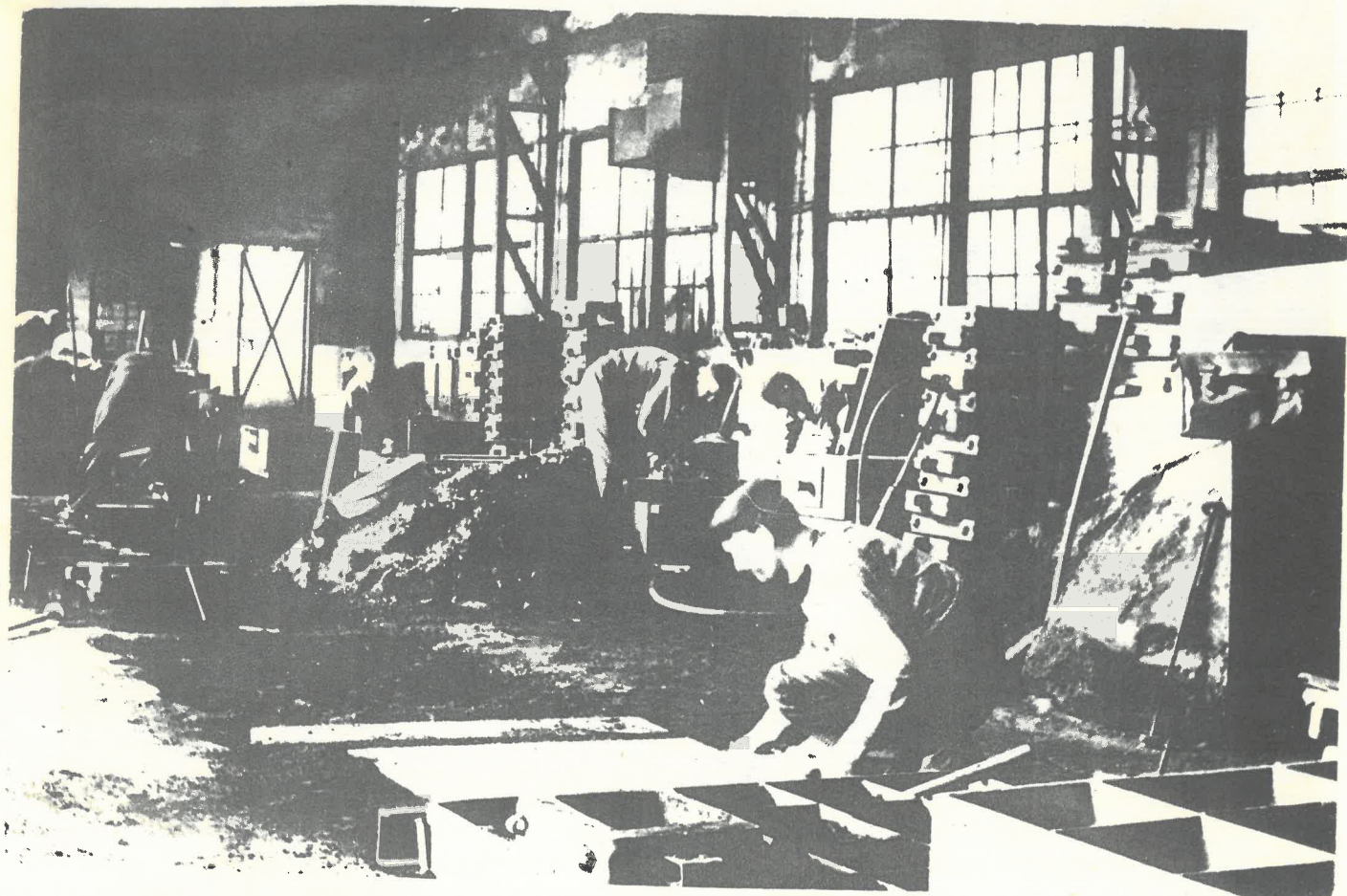
W wyniku tego połączenia powstaje wielozakładowe przedsiębiorstwo pod nazwą Zakłady Mechaniczne Przemysłu Metali Nieżelaznych "ZAMET" w Strzybnicy.

Następuje intensywny rozwój całego już połączonego przedsiębiorstwa. Inwestycje obejmują rozbudowę przede wszystkim bazy produkcyjnej poprzez zakup nowych obrabiarek i maszyn, adaptuje się i rozbudowuje stare budynki i hale, organizuje się transport i administrację dostosowaną do zarządzania przedsiębiorstwem wielozakładowym. Rozwój ten nie omija Zakładu Nr 2.

W tym czasie oddany został do użytku magazyn główny, kotłownia, laboratorium, wybudowano sieć dróg i placów.

Funkcję Kierownika Zakładu Nr w latach 1962-65 pełni inż. Edmund Musialik.

Do 1966 r. powołano i wyposażono Warsztat Szkolny, umożliwiający naukę zawodu przyszłym wysokokwalifikowanym kadrom zakładu. Należy podkreślić wielką ambicję, zaangażowanie i oddanie ludzi którzy w trudnych i dość prymitywnych warunkach realizowali postawione przed nimi zadania. Część prac wykonywano wtenczas na wolnym powietrzu niezależnie od warunków klimatycznych, przy braku środków transportu, utwardzonych dróg i placów. W latach 1965-67 w Zakładzie Nr 2 wyprodukowano wiele urządzeń prototypowych nie produkowanych dotąd w kraju jak: piły tarczowe do cięcia wlewków, podklejarkę do folii aluminiowej, rozciągarkę do kabli umożliwiającą odzysk miedzi i ołowiu, półautomaty do skórowania wlewków. W produkcji podstawowej zakładu tego okresu należy wymienić opanowanie produkcji elektrofiltrów.

Hala Wyzd. Odlewni - formowanie odlewów.
Rok 1966.

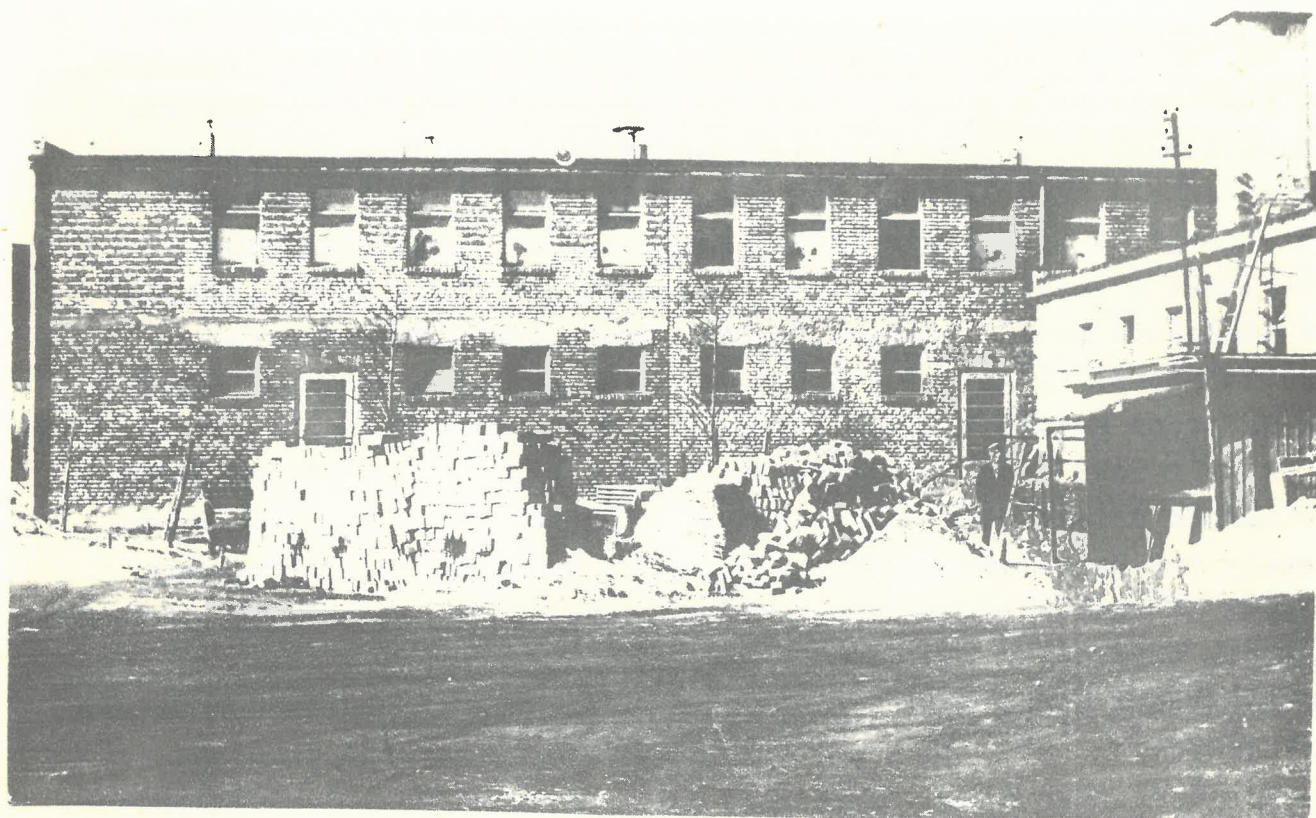

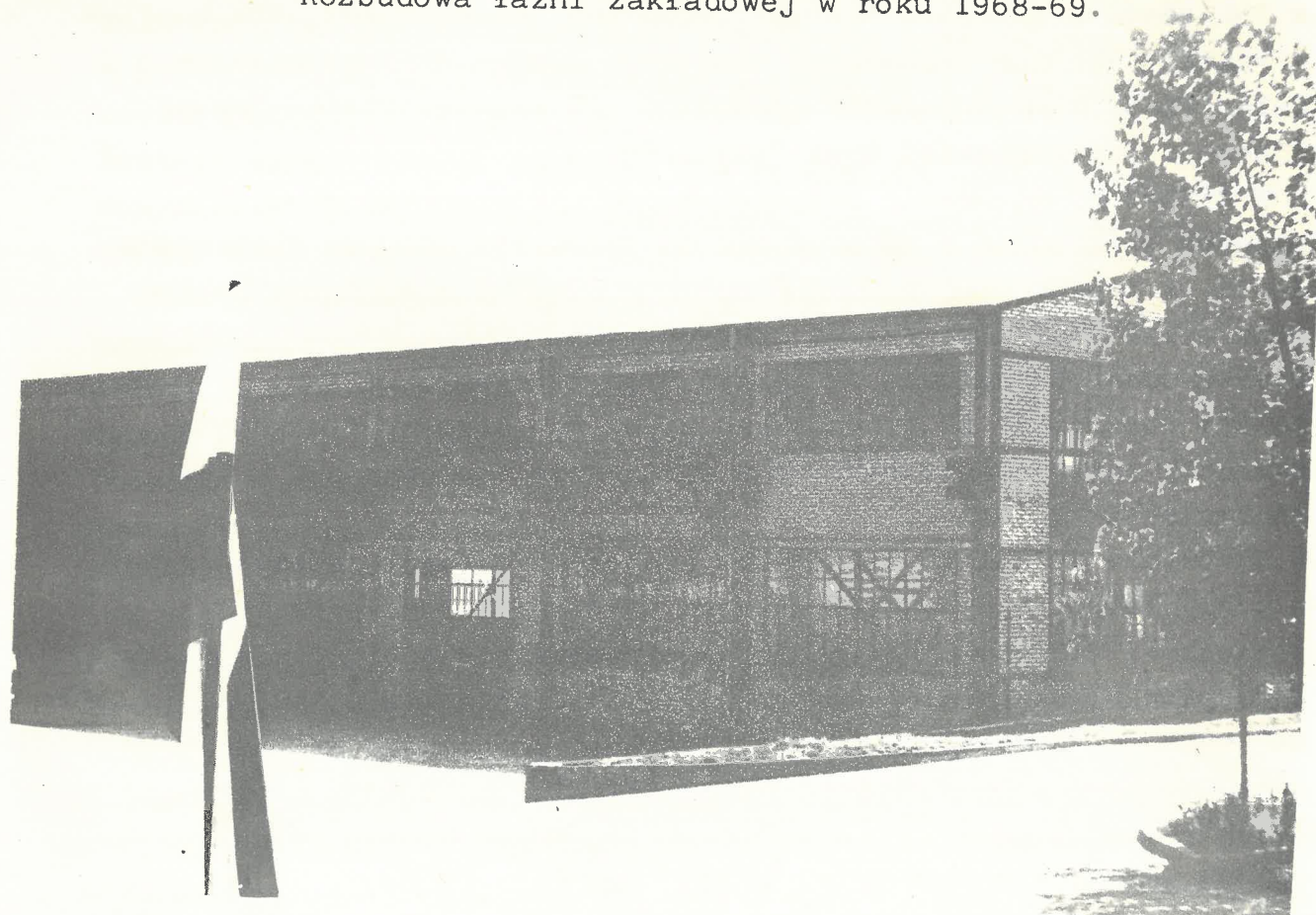
Rozbiórka hali drewnianej Wydz. Konstrukcji.
Rok 1966.

Rok 1967 roku w przedsiębiorstwie zostaje utworzony odrębny Zakład Produkcji Doświadczalnej, czego konsekwencją jest zwiększenie powierzchni produkcyjnej istniejącej już prototypowni zlokalizowanej w wydzielonej części budynku magazynu głównego. Dobudowano nową halę, która tworzyła z magazynem głównym jeden ciąg. Budowę ukończono w ciągu jednego roku, a zwiększona w ten sposób powierzchnia produkcyjna umożliwia realizację samodzielnego programu doświadczalnego w zakresie montażu, rozruchu, ekspertyz i badań wykonanych prototypów. W tym okresie rozpoczęto budowę hali montażu ciężkiego. Wieleki udział w przeprofilowaniu produkcji i rozbudowie zakładu miał w tym czasie mgr inż. Bernard Miś kierujący zakładem w latach 1966-68, a później jego następca inż. Józef Grzondziel

Rozbudowa łaźni zakładowej w roku 1968-69.

Nowa hala wydz. konstrukcji i montażu. Rok 1970.

Od 1971r. następuje szybki rozwój przemysłu metali nieżelaznych. W Zakładzie Nr 2 zanika produkcja konstrukcji stalowych i blach dziurkowanych, a duże zapotrzebowanie na urządzenia do przetworstwa metali nieżelaznych dyktuje konieczność przeprofilowania produkcji. W tym czasie rośnie zapotrzebowanie na urządzenia związane z realizacją wielkich inwestycji w Hucie Miedzi "Głogów", w Zakładach Metali Lekkich "Kąty", Hucie Cynku "Miasteczko", Hucie Miedzi "Legnica" w Zakładach Przetwórczych "Hutmen" Wrocław, w Walcowni Metali "Dziedzice" oraz w Hucie "Będzin".

W 1972 roku w zakładzie powstaje nowa stołówka, w której zorganizowano działalność gastronomiczną i handlową, przeniesione zostały też Warsztaty Szkolne z ciasnych pomieszczeń adoptowanej łaźni do nowo wybudowanego pawilonu z zapleczem socjalnym i wydawniczym narzędzi.

W następnym roku rozpoczyna się produkcja nowych urządzeń – maszyn flotacyjnych, których konstrukcja zostaje opracowana wspólnie przez Zakładowe Biuro Konstrukcyjne i Instytut Metali Nieżelaznych. Istnieje ogromne zapotrzebowanie na maszyny flotacyjne szczególnie w Zakładach Górniczych "Lubin", "Olkusz", "Pomorzany", "Polkowice" i "Rudna". Zakład rozpoczyna produkcję maszyn flotacyjnych IZ-3 dalej IZ-5, w międzyczasie produkuje się maszyny flotacyjne na licencji amerykańskiej typu "Denver".

W 1975r. na podstawie dotychczasowych doświadczeń eksploatacyjnych opracowano i wprowadzono do produkcji maszyny flotacyjne IZ-12, a w późniejszym czasie maszyny IZ-30 o pojemności komory 30 m^3 . Był to wielki sukces zakładu, gdyż maszyny te uzyskały wyższą ocenę techniczną od maszyn typu "Denver".

Należy wspomnieć, że produkowane przez nas maszyny flotacyjne znalazły zastosowanie również w górnictwie węglowym jak w KWK "Borynia" i "Halemba".

W 1975 roku zmieniono asortyment produkcji Odlewni, zrezygnowano z wykonawstwa tradycyjnych odlewów i wdrożono nową produkcję mielników. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu odbiorców w dwa lata później uruchomiono drugą linię odlewania mielników.

Rok 1975 to również rok dużych osiągnięć socjalnych Zakładu Nr 2, oddano pierwszy blok mieszkalny na Osiedlu Wieczorka, w późniejszych latach bloków takich wybudowano jeszcze sześć, zabezpieczając potrzeby mieszkaniowe załogi prawie w 90 %.

W tym samym roku wprowadzają się pierwsi pracownicy do domków jednorodzinnych budowanych w ramach działającego Społecznego Komitetu Budowy Domków Jednorodzinnych. Ponadto w Ośrodku Wczasów Niedzielnym w Pniowcu budują swoje domki campingowe nasi pracownicy. Zakład buduje 3 domki campingowe, organizuje w nich turnusy wczasowe dla pracowników i ich rodzin.

W latach następnych notuje się dynamiczny wzrost produkcji maszyn i urządzeń technologicznych. Osiągnięcia te zakład notuje w czasie kierowania zakładem przez inż. Herberta Marka w latach 1972-74 i mgra inż. Eugeniusza Bulę w 1975 roku.

W 1977 roku opanowano produkcję pustakarek hydraulicznych dla przemysłu materiałów budowlanych, pozwalały one zmechanizować produkcję pustaków.

W tym samym roku zakład zostaje wyposażony w pierwsze obrabiarki numerycznie sterowane. Przełamanie tradycji, postanowienie unowocześnienia w zakresie programowej obróbki detali były niewątpliwie sukcesem organizacyjnym Zakładu Nr 2. W latach następnych wyposażono zakład w dalsze obrabiarki numerycznie sterowane, co pociągnęło za sobą konieczność reorganizacji bazy produkcyjnej. Oddział Produkcji Doświadczalnej zostaje przeniesiony do byłej hali dziurkarki, natomiast nowe obrabiarki zostają zainstalowane w przebudowanej hali za magazynem głównym oraz w wydzielonej części hali montażu lekkiego.

Zostaje zorganizowane zaplecze dla obrabiarek numerycznie sterowanych w postaci biur dla technologów, programistów i elektroników.

W roku 1979 po likwidacji Zakładu Produkcji Doświadczalnej powołano Oddział Produkcji Narzędzi. Oddział ten rozpoczął produkcję w maju 1979 roku w byłej hali dziurkarki, a w rok później wybudowano pawilon mieszczący biura oddziału.

Oddział Produkcji Narzędzi produkuje narzędzia ustawiające, mocujące, narzędzia skrawające i narzędzia mocujące. Do sukcesu oddziału należy zaliczyć opanowanie produkcji antyimportowej.

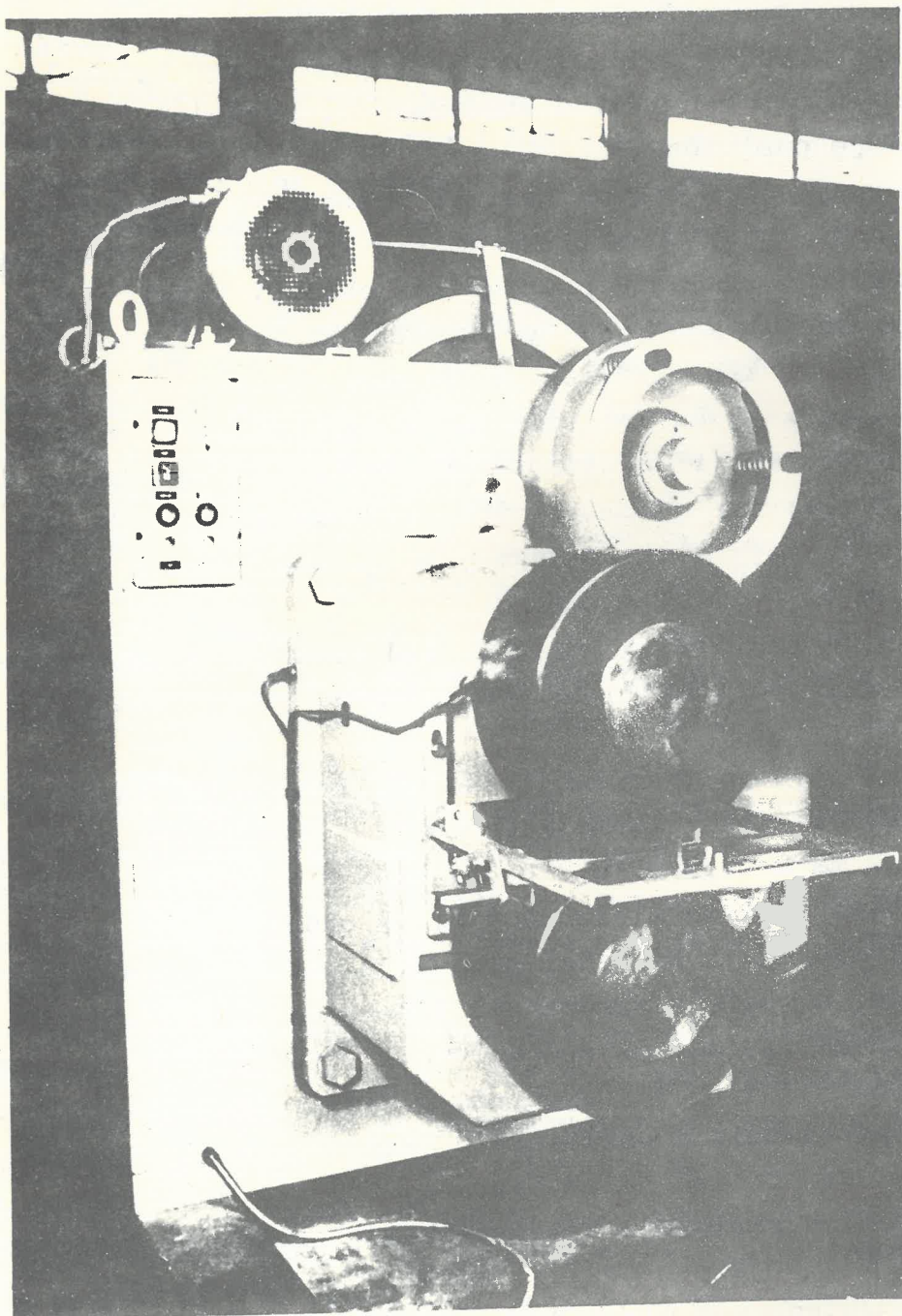
W latach 1980 - 1984 wyposażono Wydział Montażu i Obróbki w nowe urządzenia i obrabiarki. Ukończono wiaty magazynowe w całości przeznaczając je na potrzeby Zespołu Magazynów.

Po roku 1980 następuje intensyfikacja produkcji eksportowej i tak z ważniejszych pozycji należałoby wymienić:

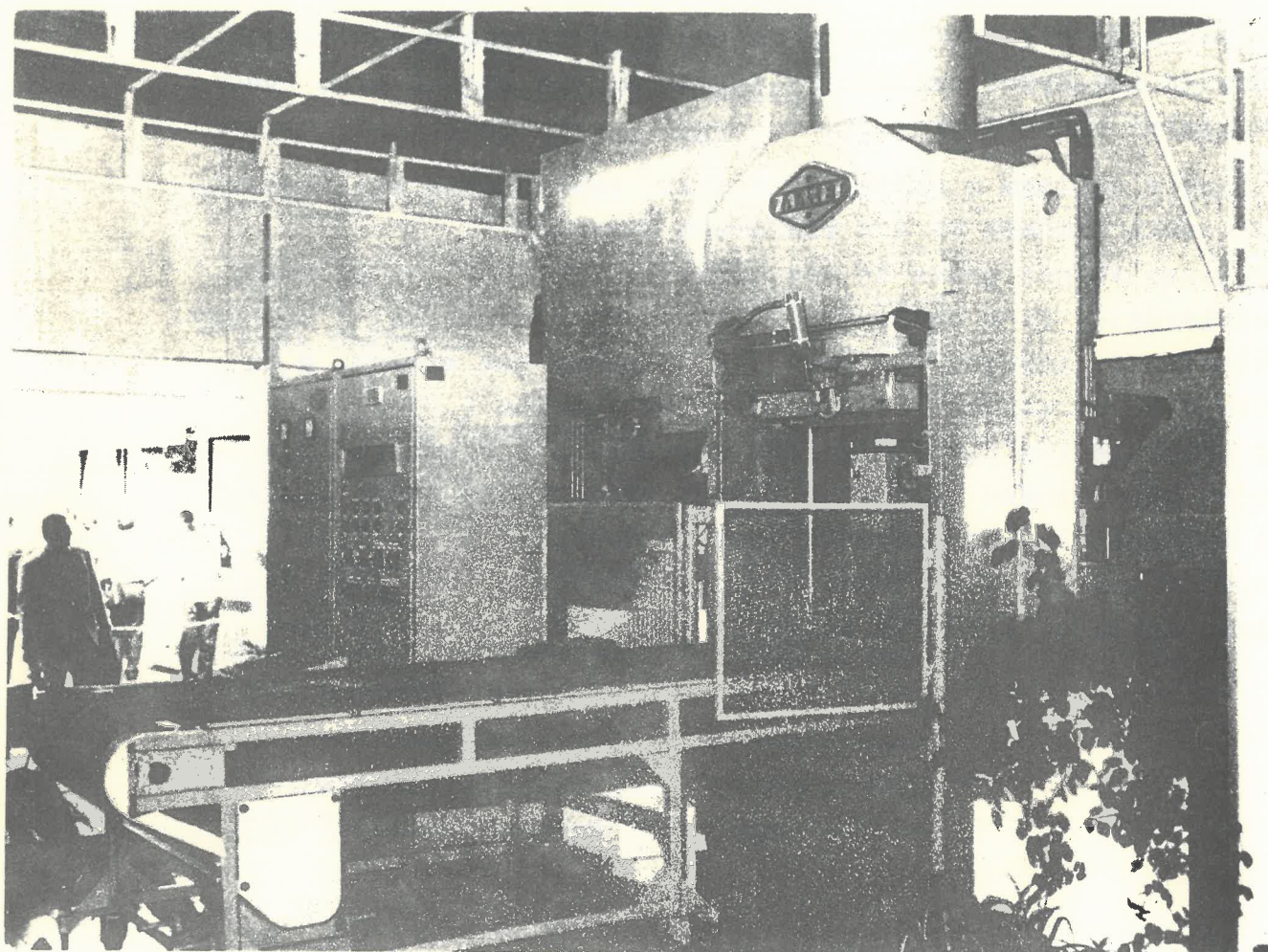
- linię walcowania blach falistych dla Nigerii w 1982 roku,
- stoły obrotowo-odlewnicze dla RFN w latach 1982-86,

- wtryskarki do produkcji elementów z tworzyw sztucznych dla Nigerii w 1983 r.
- zespół klatek walcowniczych i bębnow formujących dla NRD w 1984 r.
- piły do cięcia wlewków dla Czechosłowacji w 1985 r.
- urządzenie do produkcji beczek dla Kuby w 1985 r.
- maszyny flotacyjne IZ-12 dla Chin w 1986 r., 1987 r.
- urządzenia do produkcji maczet dla Ghany w 1986 r.
- prasy do hartowania dla ZSRR w 1987 r.

Walcarka do produkcji maczet dla Ghany.
Rok 1986.

Prasa hydrauliczna do materiałów ceramicznych.
Rok 1987.

Również dla odbiorców krajowych zakład wykonał ostatnio wiele skomplikowanych i nowoczesnych urządzeń jak: prasy hydrauliczne do materiałów ceramicznych, flotownik kolumnowy, szczotkarki do blach, urządzenia do skręcania witek, walcarka do platerów itp. Duże zasługi dla zakładu położył inż. Stefan Paluszkiewicz kierujący zakładem w latach 1976-85. Jego następcą został w 1985r. inż. Czesław Szastok.

Należy zaznaczyć, że w ostatnich latach zaczyna narastać problem dekapitalizacji obrabiarek i wyposażenia technicznego. Zakup nowych maszyn w ramach inwestycji z powodu aktualnej sytuacji gospodarczej kraju jest ograniczony.

W ostatnim czasie został opracowany plan rozwoju zakładu. Prace w tym zakresie rozpoczęto w bieżącym roku i będą w latach następnych kontynuowane.

W roku bieżącym wybudowano składowisko miału przy kotłowni oraz rozpoczęto budowę składowiska materiałów hutniczych wyposażonego w suwnicę bramową. Inwestycja ta w istotny sposób poprawi warunki magazynowania, za i wyładunku materiałów.

Przewiduje się wybudowanie zajezdni wózków akumulatorowych, nowego magazynu, zadaszenia terenu między halami oraz budowę krajalni blach i profili.

Tak w ogólnym i skrótowym zarysie przedstawia się historia 50-lecia Zakładu Nr 2 w Piekarach Śląskich.

Patrząc wstecz przez te wszystkie lata, możemy bez przesady stwierdzić, że w ogólnym dziele budowy nowoczesnej i uprzemysłowionej Ludowej Ojczyzny jest ośmka nas samych, a to wszystko co zostało stworzone służy ludziom i Ojczyźnie.

W artykule tym nie wymieniono wszystkich zasłużonych pracowników, gdyż trudno byłoby po latach obiektywnie ważyć zasługi i wyróżnienia. To wszystko zostało dokonane przez ludzi ofiar-nych i pracowitych, ludzi których ambicją było i jest dobre imię Zakładu, z którym związali swój los na dobre i złe.

KIEROWNICY ZAKŁADU NR 2
W PIEKARACH ŚL. W OKRESIE
OD 1937 - 1987r.

Bracia Schramma	1937 - 1945
Inż. Bukowski	1945 - 1946
Inż. Rak	1946 - 1947
Maksymilian Koruszwicz	1947 - 1955
Emil Nalepa	1956 - 1960
Inż. Eustachy Sliwoń	1960 - 1961
Inż. Edmund Musiałik	1962 - 1965
Mgr inż. Bernard Miś	1966 - 1968
Inż. Józef Grzondziel	1969 - 1971
Inż. Herbert Marek	1972 - 1974
Mgr inż. Eugeniusz Bula	1974 - 1975
Inż. Stefan Paluszkiewicz	1976 - 1985
Inż. Czesław Szastok	1985

RYS HISTORYCZNY POWSTANIA I DZIAŁALNOŚCI
ORGANIZACJI PARTYJNYCH W ZAKŁADZIE NR 2
W PIEKARACH ŚL. NA PRZEŁOMIE LAT 1945 – 1987

Powstanie organizacji partyjnych na terenie tutejszego zakładu w latach powojennych było ściśle związane już z działalnością tych organizacji w Piekarach Śląskich.

Z inicjatywy byłych działaczy KPP powstaje w październiku 1942r. komórka PPR, która działała przez cały okres okupacji.

W pierwszym okresie po wyzwoleniu w 1945 roku powstaje przy tutejszym zakładzie komórka PPR na czele której funkcję I Sekretarza sprawuje tow. Roman Kajzer, zaś komórkę PPS obejmuje tow. Tomasz Borszcz.

Po Kongresie Zjednoczeniowym 15 grudnia 1948 roku powstała w zakładzie POP PZPR, której I Sekretarzem został tow. R. Kajzer i pełnił tę funkcję do 1951 roku. Organizacja partyjna liczyła w tych latach około 16 towarzyszy. W tym czasie zakład nosił nazwę "Państwowe Zakłady Mechaniczne MK-9". W dalszych latach następuje znaczny rozwój zakładu i wzrost organizacji partyjnej. W latach 1952-55 I Sekretarzem POP są: tow. Gerard Tomanek, tow. Paweł Szaton, tow. Zbigniew Srokowski.

W 1956r. funkcję I Sekretarza POP pełni zasłużony działacz ruchu robotniczego tow. Józef Hadda, organizacja liczy w tym okresie 40 towarzyszy. Zakład przeżywa ogromne trudności związane z brakiem obciążeń produkcyjnych. Dzięki ofiarnej pracy załogi i z inicjatywy ówczesnej egzekutywy zakład uzyskuje zamówienia z innych resortów, dzięki czemu roczny plan produkcji zostaje wykonany na wartość 19.430 tys. zł.

W roku 1960 następuje połączenie naszego zakładu z Zakładem Hutniczo-Przetwórczym Metali Nieżelaznych w Strzybnicy. Powstaje wspólna dyrekcja dla obu zakładów z siedzibą w Strzybnicy. Następuje również szereg zmian personalnych w instancjach partyjnych, związkowych i administracyjnych przedsiębiorstwa. Powstaje wydzielona OOP przy Zakładzie Mechanicznym w Piekarach Śląskich podległa PZPR w Strzybnicy. I Sekretarzem zostaje towarzysz Czesław Rapota a od 1965 roku Włodzimierz Mitas, który pełni tę funkcję do 1971 roku. Za jego kadencji następuje poważny wzrost organizacji partyjnej z 45 do około 150 towarzyszy. Efekty te zostały osiągnięte dzięki wyjątkowo dobrej pracy egzekutywy w składzie:

ORGANIZACJA MŁODZIEŻOWA ZSMP
PRZY ZAKŁADZIE NR 2

Początki działalności organizacji młodzieżowej sięgają roku 1958. Pierwszym przewodniczącym ZMP wybrany był tow. Edward Stadler, który pełnił tę funkcję do 1970 roku. Koło młodzieżowe liczyło wówczas 80 członków.

W latach 1971 - 1977 funkcje przewodniczących pełnili : tow. Tadeusz Superat , tow. Kazimierz Kaczmarek, kol. Franciszek Rudzki oraz kol. Józef Mastalerz. W następnych kadencjach funkcję przewodniczącego ZSMP pełni tow. Andrzej Rozkosz a organizacja młodzieżowa liczy w tym okresie od 52 - 120 członków.

Obecnie 26 młodych ludzi zrzeszonych w kole realizuje program działalności społecznej w środowisku młodzieżowym . Aktualnie 10 członków organizacji młodzieżowej to członkowie partii.

Przez dotychczasowy okres działalności w zakładzie pracy członkowie organizacji młodzieżowej brali udział w czynach społecznych na rzecz miasta i zakładu pracy. W ramach funduszu akcji socjalnej młodzieży wykonanych zostało szereg umów, między innymi : mycie szyb , malowanie wnętrz hal produkcyjnych oraz zainstalowanie oświetlenia na terenie zakładu.

W odpowiedzi na apel Miejskiego Komitetu Narodowego Czynu Pomocy Szkole w Piekarach Śl. organizacja nasza wykupiła cegiełki na kwotę 20.000,-zł. W przeszłości Organizacja młodzieżowa była również inicjatorem turnieju piłki siatkowej z okazji rocznicy wyzwolenia Piekar Śl. przez Armię Radziecką oraz innych imprez o charakterze kulturalno - oświatowym.

Obecny Zarząd, którego przewodniczącym jest nadal tow. Andrzej Rozkosz , pragnie wzbogacić program swej działalności o nowe akcenty zabezpieczające aspiracje młodzieży i stanowiące jeden z ważniejszych czynników orientacji współczesnej młodzieży.

KOŁO TOWARZYSTWA PRZYJAŹNI
POLSKO-RADZIECKIEJ

Przy tutejszym zakładzie prowadzi swoją działalność TPPR zrzeszające 45 członków.

Skład Zarządu

mgr inż. Józef Nawrat	— przewodniczący
mgr Marek Fenrych	— sekretarz
ob. Krystyna Kupka	— skarbnik
ob. Andrzej Kot	— członek
ob. Tadeusz Duch	— członek

Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej organizuje swoją działalność na terenie zakładu pracy wśród załogi. Wykorzystując radiowęzeł zakładowy, który dociera do każdego stanowiska pracy przekazując audycje nt. "Co wiesz o Związku Radzieckim" z zakresu kultury i sztuki. Trafne odpowiedzi są nagradzane nagrodami rzeczowymi. Ponadto Koło aktualizuje tematykę w gablotce stosownie do rocznie okolicznościowych.

Zarząd Koła prowadzi prenumeratę czasopism radzieckich i wspólnie z Zarządem Miejskim TPPR proponuje członków na wycieczki i wczasy do ZSRR.

Głównym celem działalności Koła to krzewienie przyjaźni polsko-radzieckiej oraz zapoznavanie załogi z osiągnięciami naukowymi, kulturalnymi i gospodarczymi Kraju Rad.

W bieżącym roku kalendarzowym przypada 70-rocznica Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

W ramach obchodów jubileuszu 50-lecia tutejszego zakładu Koło TPPR weźmie czynny udział w imprezach towarzyszących.

Wykaz pracowników pełniących funkcję I Sekretarza
 organizacji partyjnych na przełomie lat 1945-1987
 -----

tow. Roman	Kajzer	PPR	1945-1948
tow. Tomasz	Borszow	PPS	1946-1948
tow. Roman	Kajzer	POP	1948-1951
tow. Gerard	Tomanek	POP	1951-1952
tow. Paweł	Szaton	POP	1952-1953
tow. Zbigniew	Srokowski	POP	1953-1955
tow. Józef	Hadda	POP	1953-1960
tow. Czesław	Rapota	POP	1960-1965
tow. Włodzimierz	Mitas	POP	1965-1971
tow. Stanisław	Wolniak	POP	1971-1976
tow. Alfred	Kajzer	POP Nr 1	1976-1977
tow. Stanisław	Koziołek	POP Nr 1	1977-1979
tow. Stanisław	Gargul	POP Nr 2	1976-1978
tow. Stanisław	Wolniak	POP Nr 2	1978-1979
tow. Józef	Woźniak	POP Nr 3	1976-1978
tow. Jerzy	Sródka	POP Nr 3	1978-1979
tow. Zygmunt	Zadęcki	POP	1979-1981
tow. Stefan	Mastalerz	POP	1981-1986
tow. Wiesław	Krawczyk	POP	1986

ROZWÓJ SAMORZĄDNOŚCI PRACOWNICZEJ

Historia samorządności Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET" sięga roku 1957, kiedy to w lutym przeprowadzono wybory do Rady Robotniczej.

Pierwszym przewodniczącym Rady Robotniczej wybrany został ob. Jerzy Kurek, który pracował wtedy na stanowisku Głównego Mechanika Zakładu.

W czerwcu 1958 roku na drodze rozwoju samorządności powołany został Samorząd Robotniczy, któremu przewodniczył Kierownik Działu Administracyjnego ob. Józef Hadda.

Do Samorządu Robotniczego weszli przedstawiciele organizacji partyjno-społecznych: PZPR-u, Rady Pracowniczej i Związków Zawodowych. Taka forma działalności samorządu funkcjonowała do roku 1961, kiedy ówczesny nasz zakład o nazwie REM-2 połączono z Zakładem Budowy i Montażu Urządzeń Hutniczych w Strzybnicy. Powstało wtedy nowe wielozakładowe przedsiębiorstwo o nazwie "ZAMET".

Nowa struktura przedsiębiorstwa pociągała za sobą istotne zmiany w organizacji samorządności w naszym przedsiębiorstwie.

Przestaje istnieć Rada Robotnicza w Piekarach Śląskich, a w jej miejsce tworzy się Oddziałowa Rada Robotnicza.

Kolejnymi przewodniczącymi Prezydium Rady Robotniczej w Strzybnicy byli: mgr Wioik, ob. R. Bień i ob. R. Sobek.

Pracami Oddziałowej Rady Robotniczej w Piekarach Śl. kierowali ob. E. Duda i ob. A. Hadrosek.

Lata 1976-1978 to samoistne wygaśnięcie działalności Organów Samorządowych w naszym zakładzie.

Reaktywowanie działalności samorządu nastąpiło jesienią 1981r., po przeprowadzeniu wyborów do Rady Pracowniczej.

Przewodniczącym nowego organu został ob. A. Hadrosek.

Wprowadzenie stanu wojennego 13.12.1981 roku zawiesiło działalność Samorządu Robotniczego.

W 1982 roku z polecenia Dyrektora Przedsiębiorstwa powołano Komisję Konsultacyjną jako organ opiniodawczy i doradczy w ważnych dla zakładu i załogi sprawach. W pracach tego kolegiального organu brali również udział przedstawiciele Zakładu Nr 2 w osobach Pawła Nowary i Andrzeja Hadroska.

W 1983 roku powołany został zespół, który doprowadził do wyboru Komisji Wyborczej.

W maju 1983r. Komisja Wyborcza przeprowadziła wybory do Samorządu Pracowniczego.

Wybrano Radę Pracowniczą i jej Prezydium. Pierwszym przewodniczącym Prezydium Rady Pracowniczej Zakładu Nr 2 został inż. Czesław Szastok, który równocześnie pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Prezydium Rady Pracowniczej Przedsiębiorstwa.

Nowo powołany organ samorządny wytyczył sobie najważniejsze cele działania w pierwszym okresie. Do tych zadań zaliczyć należy integrację załogi i wyznaczenie nowych celów gospodarczych w okresie wprowadzania reformy gospodarczej.

W 1985 roku odbyły się wybory do drugiej kadencji Rady Pracowniczej Przedsiębiorstwa.

W Zakładzie Nr 2 przewodniczącym został ob. Antoni Skowronek. Przewodniczącym trzeciej kadencji Rady Pracowniczej Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET" został mgr inż. Janusz Andzel.

Najważniejszą działalnością statutową Rady Pracowniczej zawsze była i jest nadal dbałość o interesy zakładu i załogi.

Kompetencje samorządu są bardzo szerokie. I tak :

I. Ogólne Zebranie Delegatów :

1. Uchwala , na wniosek dyrektora, statut przedsiębiorstwa .
2. Podejmuje uchwały w sprawie podziału zysku przeznaczonego dla załogi.
3. Dokonuje rocznej oceny działalności Rady Pracowniczej Przedsiębiorstwa oraz dyrektora .
4. Uchwala wieloletnie plany przedsiębiorstwa.
5. Uchwala na wniosek Rady Pracowniczej Przedsiębiorstwa, statut Samorządu Załogi Przedsiębiorstwa.

II. Do kompetencji stanowiących Rady Pracowniczej Przedsiębiorstwa należy :

1. Uchwalanie oraz zmiana planu rocznego .
2. Przyjmowanie sprawozdania rocznego oraz zatwierdzanie bilansu.
3. Podejmowanie uchwał w sprawie inwestycji.
4. Podejmowanie uchwał dotyczących podstawowych kierunków działalności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorstwa.
5. Wyrażanie zgody na zawarcie umowy o utworzeniu przedsiębiorstwa wspólnego lub mieszanego.
6. Wyrażanie zgody na utworzenie lub przystąpienie do dobrowolnego zrzeszenia przedsiębiorstw.

7. Podejmowanie uchwał w sprawie łączenia i podziału przedsiębiorstwa .
8. Podejmowanie uchwał w sprawie zakładowego budownictwa mieszkaniowego i socjalnego .
9. Podejmowanie uchwał w sprawie podziału na fundusze dochodu pozostające w dyspozycji przedsiębiorstwa oraz w sprawie zasad wykorzystywania tych funduszy :
  - a/ uchwalać wysokości odpisów z zysku na fundusz rezerwowy,
  - b/ uchwalać wysokości odpisu na fundusz rozwoju oraz ustalanie kierunków przeznaczenia środków tego funduszu,
  - c/ uchwalać wysokości odpisu na fundusz udziału załogi w zysku w danym roku,
  - d/ uchwalać kwoty wypłat w danym roku nagród i premii z funduszu udziału załogi w zysku,
  - e/ podejmowanie uchwały w sprawie podziału kwoty nagród i premii, o której mowa w pkt. d ; na nagrody i premie dla pracowników przedsiębiorstwa oraz dla pracowników obcych,
  - f/ uchwalać kwoty środków funduszu udziału załogi w zysku przeznaczonego na zasilenie zakładowych funduszy : socjalnego i mieszkaniowego.
10. Wyrażanie zgody na zbywanie zbędnych przedsiębiorstwu maszyn i urządzeń oraz dokonywanie darowizn.
11. Decydowanie o przystąpieniu przedsiębiorstwa do organizacji społecznej w charakterze członka zbiorowego.
12. Podejmowanie uchwał w sprawie klubów techniki i racjonalizacji .
13. Uchwalać, na wniosek dyrektora , regulaminu pracy przedsiębiorstwa.
14. Podejmowanie uchwał o przeprowadzeniu w przedsiębiorstwie referendum .
15. Wybieranie swego przedstawiciela do rady zrzeczenia przedsiębiorstw.
16. Podejmowanie uchwał w sprawach powoływania i odwoływania dyrektora przedsiębiorstwa oraz innych osób wykonujących kierownicze funkcje w przedsiębiorstwie zgodnie z przepisami ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.

III. Do kompetencji Rady Pracowniczej Zakładu należy :

1. Opracowanie i uchwalenie kierunków działalności gospodarczej i rozwoju zakładu w ramach podstawowych kierunków działalności przedsiębiorstwa zatwierdzonych przez Radę Pracowniczą Przedsiębiorstwa.
2. Uchwalanie rocznych planów działalności zakładu w ramach planu przedsiębiorstwa.
3. Opiniowanie kandydatury na stanowisko kierownika zakładu.
4. Występowanie do dyrektora przedsiębiorstwa z umotywowanym wnioskiem o odwołanie kierownika zakładu.
5. Opiniowanie kandydatów na kierowników komórek organizacyjnych.
6. Wnioskowanie do Rady Pracowniczej Przedsiębiorstwa o zmianę profilu produkcji lub usług.
7. Podejmowanie uchwał w sprawie oceny rocznych wskaźników techniczno - ekonomicznych zakładu.
8. Wnioskowanie i opiniowanie porozumień z organami władzy i administracji państwowej o wzajemnej współpracy na szczeblu zakładu.
9. Kontrola całokształtu działalności zakładu.
10. Podejmowanie uchwał w sprawach socjalno - bytowych i kulturalnych załogi zakładu w ramach przyznanych środków finansowych dla zakładu.
11. Opiniowanie wniosków w sprawie nadania orderów i odznaczeń państwowych, branżowych i zakładowych dla załogi zakładu.

Rada Pracownicza Zakładu wybiera ze swego grona przewodniczącego i sekretarza. Przewodniczący Rady Pracowniczej Zakładu jest członkiem Kolektywu Zakładowego, który wspólnie z Kierownikiem Zakładu decyduje o istotnych problemach produkcyjno - pracowniczych w zakładzie. Ewentualne spory między Radą Pracowniczą Zakładu a Kierownikiem Zakładu rozstrzyga Rada Pracownicza Przedsiębiorstwa po wysłuchaniu opinii Dyrektora Przedsiębiorstwa .

Stosunki między Radą Pracowniczą Zakładu Nr2 a Kierownictwem Zakładu są partnerskie , na zasadzie - bez zbędnej kurtuazji, lecz z wzajemnym szacunkiem.

Tylko taki układ współdziałania gwarantuje pełną realizację trudnych zadań w okresie wdrażania II etapu reformy gospodarczej.

ZARYS HISTORYCZNY RUCHU ZWIĄZKOWEGO
ZAKŁADU NR 2 W PIEKARACH ŚLĄSKICH
ZM "ZAMET"

W klimacie takiego wydarzenia jak 50-lecie działalności przemysłowej Zakładu Nr 2 w Piekarach Śl., jest okazja do przypomnienia i zaprezentowania działalności Związków Zawodowych. Związki Zawodowe jako organizacja społeczno-zawodowa ludzi pracy posiada swoją wewnętrzną strukturę i równocześnie jest obrońcą interesów pracowników. Należy te zadania ujmować szeroko, bowiem mieści ono w sobie problemy samej pracy, a więc jej warunków techniczno-organizacyjnych, postępu technicznego, bezpieczeństwa i higieny pracy, warunków socjalnych, wyróżnień i nagród a także poziomu życia rodzin pracowników.

50 lat temu zaczęła się działalność przemysłowa naszego zakładu. Początkowo był to mały prywatny zakład o skromnym wyposażeniu technicznym i małym zatrudnieniu. Nowy rozdział w historii zakładu następuje dopiero po wyzwoleniu, kiedy to w 1945 roku zostaje przejęty pod Zarząd Państwowy.

W 1948 roku zakład został upaństwowiony i otrzymał nazwę "OM-11 Państwowy Zakład Mechaniczny i Odlewnia Metali Kolorowych" w Piekarach Śl. Upaństwowienie zakładu dało możliwość jego rozbudowy, zwiększyła się jego powierzchnia, przybyło parku maszynowego oraz wzrosło także zatrudnienie. Od tego okresu rozpoczynają działalność Związki Zawodowe, które biorą czynny udział w inicjatywach na rzecz zakładu i skromnej liczebno załogi. Lata następne to okres intensywnej rozbudowy i przejmowania zakładu przez inne Zarządy.

Zmieniały się nazwy zakładu, zmieniał się także profil produkcji. Od marca 1953r. do 1 stycznia 1954 roku zakład podlegał administracyjnie Przedsiębiorstwu Remontowo-Montażowemu we Wrocławiu /REM-1/. Kolejna nazwa to "Warsztaty Mechaniczno-Remontowe Kopalnictwa Rud Nieżelaznych" i przyjęto skrót REM-2.

Kierownictwo ówczesnego zakładu wspólnie z organizacją związkową i partyjną podejmuje działania zmierzające do zwiększenia produkcji i rozbudowy zakładu.

Oddano do eksploatacji wyposażoną w maszyny halę obróbki mechanicznej a także zaadoptowano stary warsztat na szatnię i łazienkę. Celem dalszej poprawy warunków socjalnych załogi "REM-2" - jako zakład samodzielny rozpoczyna budowę domu mieszkalnego dla 18 rodzin - pracowników zakładu.

Kolejna zmiana nazwy zakładu nastąpiła w 1961 roku kiedy to Zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego i Generalnego Dyrektora Zjednoczenia Górniczo-Hutniczego Metali Nieżelaznych następuje połączenie Zakładu "REM-2" z Zakładem Budowy i Montażu Urządzeń Hutniczych w Strzybnicy. Z połączenia tych zakładów powstaje wielozakładowe przedsiębiorstwo i przyjmuje nazwę "Zakłady Mechaniczne Przemysłu Metali Nieżelaznych "ZAMET" w Strzybnicy. Następne lata po połączeniu to bardzo intensywny rozwój zakładu, przybyło nowych maszyn, nastąpiła przemiana w asortymencie produkcji oraz wielkości i jakości, poprawiły się warunki pracy, oddano do użytku żalnię i szatnię oraz kotłownię. Z inicjatywy Związków Zawodowych wprowadzone zostaje współzawodnictwo pracy, do którego załoga chętnie przystępuje. Współzawodnictwo pracy mobilizowało pracowników pracujących w brygadach, jak i w indywidualnych zawodach do wydajniejszej i lepszej jakościowo pracy, ponieważ z tytułu zajęcia premiowanego miejsca fundowane były nagrody pieniężne a także organizowano atrakcyjne wycieczki i spotkania.

Związki Zawodowe zajmowały się także organizowaniem wypoczynku dla dzieci oraz pracowników i ich rodzin, poprzez organizowanie kolonii i wczasów. Były to czasy trudne, ponieważ przedsiębiorstwo "Zamet" nie posiadało własnych ośrodków wczasowych. Kolejne lata pod znakiem firmowym "ZAMET" to rozbudowa zakładu, przechodzenie na produkcję nowoczesnych maszyn i urządzeń a także tworzenie bazy wczasowej w Turawie i Świnoujściu. Nowoczesna i bardzo opłacalna produkcja pozwoliła na dalszą poprawę warunków socjalnych załogi Zakładu Nr 2 w Piekarach Śląskich. Do dużych osiągnięć socjalnych należy zaliczyć rok 1975, w którym to został oddany pierwszy blok mieszkalny na Osiedlu Wieczorka w Piekarach Śl. - budowany z funduszu mieszkaniowego. Obecnie zakład jest gospodarzem siedmiu bloków mieszkalnych, wyposażonych w gaz oraz centralne ogrzewanie.

W ramach działającego Społecznego Komitetu Budowy Domków Jednorodzinnych przy Zakładach Mechanicznych "ZAMET" w tym samym roku wprowadzają się do swoich domków jednorodzinnych pracownicy, którzy zdecydowali się na budowę indywidualną przy własnym wkładzie pracy.

Następuje rozwój powstałych już ośrodków wczasowych w Turawie i Świnoujściu.

Powstaje Ośrodek Wczasów Niedzielných w Pniowcu, gdzie Zakład Nr 2 posiada trzy domki campingowe przeznaczone na turnusy wczasowe dla pracowników i ich rodzin. Kolejna baza wczasowa to Zakopane i Wisła.

Następne lata przynoszą duży rozgłos Zakładom Mechanicznym "ZAMET" poprzez wejście z produkowanymi urządzeniami na rynki zagraniczne do I i II obszaru płatniczego. Nawiązany został kontakt z kolegami Związków Zawodowych w NRD, WRL gdzie na zasadach wymiany nasi pracownicy wraz z rodzinami korzystają z wczasów zagranicznych.

Istniejące do 1981 roku branżowe Związki Zawodowe pod centralną nazwą CRZZ, na skutek ogólnospołecznego niezadowolenia klasy robotniczej nie miały racji bytowania z powodu spontanicznego przechodzenia pracowników do Zw. Zawodowego "Solidarność", który także działał w naszym zakładzie. W refleksji nad owym okresem nie sposób pominąć i tego faktu, że ostry nurt niezadowolenia i krytyki dał o sobie znać wcześniej, towarzysząc przygotowaniom i obradom VIII Zjazdu Partii oraz kampanii sprawozdawczo-wyborczej w branżowym ruchu związkowym. Ten refleksyjny okres towarzyszy także trudnej nauce codzienności, którą ujmuje hasło - "Nie ma powrotu do sytuacji sprzed sierpnia 80; ani też do praktyk sprzed 13 grudnia 81".

W roku 1983 w marcu powstaje w naszym zakładzie grupa inicjatywna odrodzonych związków zawodowych. W konsekwencji działania tej grupy został utworzony i zarejestrowany w Sądzie Wojewódzkim w Katowicach - Samorządny Niezależny Związek Zawodowy Pracowników ZM "ZAMET" Zakład Nr 2 w Piekarach Śląskich.

Do szybkiej odbudowy ruchu związkowego przyczyniło się w znacznej mierze wpisanie do jego programu odpowiedzialności za realizację porozumień sierpniowych i konsekwentne powracanie do zapisów, które w swej problematyce były najbardziej zbliżone do sfery zainteresowań związków zawodowych.

Związkowcy skupieni w Ogólnopolskim Porozumieniu Związków Zawodowych mają możliwość swobodnego wypowiedzania i domagania się realizacji postulatów pracowniczych, łagodzenia konfliktów społecznych i wyrażania opinii. Czynnie uczestniczą w życiu społeczno-gospodarczym zakładu, oraz podejmują szereg działań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony pracy, wypoczynku załogi i ich rodzin oraz dzieci i młodzieży.

SNZZ działające przy Zakładzie Nr 2 ZM "ZAMET" objęły patronat nad wynalazczością pracownią tutejszej załogi. Dla najlepszych racjonalizatorów funduje nagrody pieniężne. Wyzwolona w ten sposób inicjatywa społeczna o charakterze twórczo-gospodarczym daje określone korzyści dla twórców i zakładu. Corocznie organizujemy spartakiadę zakładową, w której biorą udział wszyscy zgłaszający się pracownicy do poszczególnych dyscyplin sportowych.

Należy nadmienić, że Związki Zawodowe przy Zakładzie Nr 2 były inicjatorem założenia Klubu Srebrnego Włosa, który działaniem obejmuje Zakład Nr 2, 3, 4. Od początku powstania Klubu Seniora przewodniczącym jest ob. Józef Trembaczowski.

Organizowane są wczasy i wycieczki oraz cykliczne spotkania z emerytami i rencistami.

W lipcu 1987 roku zostało utworzone w Zakładzie Nr 2 ZM "ZAMET" Zakładowe Koło Ligi Kobiet Polskich. Zadania i cele tej organizacji to dążenie do poprawy warunków pracy, warunków społecznych oraz aktywizowanie do uczestnictwa w pracach różnych ogniw samorządu wszystkich kobiet zatrudnionych w naszym zakładzie. Kończąc ten zarys historyczny związków zawodowych Zakładu Nr 2 w Piekarach Śl. należy podkreślić służebną rolę ruchu związkowego na rzecz pracowników i zakładu oraz zajmowanie stanowiska w sprawach etyki zawodowej i życia społecznego każdego pracownika oraz ochrony praw i warunków bytowania.

Istotny wpływ na rozwój związków zawodowych mieli wszyscy związkowcy i ich działacze na czele z przewodniczącymi których pragniemy wymienić.

Wykaz pracowników piastujących funkcję
przewodniczących Związków Zawodowych

Rok 1945 - 1947	Borszcz	Tomasz
Rok 1948 - 1950	Lidynia	Antoni
Rok 1951 - 1951	Kaczmarek	Paweł
Rok 1952 - 1953	Gwóźdź	Rudolf
Rok 1954 - 1954	Rozkosz	Hubert
Rok 1955 - 1955	Bieniok J. i Czempiel H.	
Rok 1956 - 1956	Tomanek	Gerard
Rok 1957 - 1957	Proszowski	Jan
Rok 1958 - 1958	Łapok	Bernard
Rok 1959 - 1961	Ledwoch	Józef
Rok 1962 - 1966	Kwiecień	Maria
Rok 1967 - 1968	Mastalerz	Stefan
Rok 1969 - 1979	Trembaczowski	Józef
Rok 1980 - 1980	Kaszuba	Czesław
Rok 1981 - 1981	Kaszuba Cz. i Mzyk A.	
Rok 1983 - 1986	Warzecha	Jan
Rok 1987	Banaś	Stanisław

PRACOWNICZE OGRÓDKI DZIAŁKOWE "USTRONIE"

Z inicjatywy załogi Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET" w 1983 roku podjęto starania o przydział terenów pod pracownicze ogrody działkowe. Mając na uwadze Uchwałę Nr 50 Rady Ministrów " O programie rozwoju ogrodnictwa działkowego w latach 1982-85" temat został podjęty przez organizację partyjną, związki zawodowe i kierownictwo zakładu.

Urząd Miejski w Piekarach Śl. wyraził zgodę na przydział terenu o powierzchni 1,35 ha w Piekarach Śl. przy ul. Słonecznej w dzielnicy Józefka.

Umiejscowienie ogrodu w tej dzielnicy Piekar Śl. miało tę zaletę, że przekazany teren znajduje się w rejonie Osiedla Wieczorka zamieszkałego przez pracowników naszego zakładu oraz jako walor dodatkowy sąsiedztwo lasu.

W dniu 12.04.1983r. decyzją Prezydenta Miasta Piekar Śl. teren został oficjalnie przekazany Wojewódzkiemu Zarządowi Polskiego Związku Działkowców w Katowicach. W szybkim tempie załatwiono sprawy formalne i w miesiącu lipcu 1983 roku przydzielono 39 działek o powierzchni około 300 m² wyróżniającym się i długoletnim pracownikom Zakładu Nr 2.

Na pierwszym zebraniu członków w miesiącu wrześniu 1983r. ustalono nazwę Pracowniczy Ogród Działkowy "USTRONIE", powołano tymczasowy Zarząd w składzie: St. Koziołek, M. Fenrych i St. Gargul, niebawem otwarto konto bankowe w Banku Spółdzielczym w Piekarach Śl. W roku 1984 podpisano umowę o patronacie nad ogrodem pomiędzy WZ PZD w Katowicach a ZM "ZAMET".

Zarząd opracował plan rozwoju ogrodu w celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb jego użytkowników. W planie tym ujęto wykonanie instalacji wodnej, drogi i alejki, ogrodzenie zewnętrzne, drogę dojazdową do ogrodu i elektryfikację.

Już w roku 1984 wykonano instalację sieci wodnej z doprowadzeniem wody do wszystkich działek. Była to podstawowa potrzeba umożliwiająca prowadzenie upraw. Jednocześnie w zależności od dostaw siatki wykonywano ogrodzenie zewnętrzne i indywidualne poszczególnych działek. Całość działek została ostatecznie ogrodzona w roku 1985. Elektryfikację ogrodu wykonano w 90%, finalizując inwestycję. Jednocześnie wykonano drogę dojazdową do ogrodu o długości około 50 mb i alejki wewnątrz ogrodu.

Warto zaznaczyć, że w/w prace zostały całkowicie wykonane w czynie społecznym przez członków ogrodu.

Patronat podpisany przez dyrekcję został potraktowany w Zakładzie Nr 2 przez kierownictwo, organizację partyjną i związki zawodowe jako dosłowna pomoc świadczona przez zakład na rzecz ogrodu. Nie działało się to jednak w sposób bezmyślny i wyłącznie inwestycyjny. Praktycznie wyglądało to w ten sposób, że do budowy drogi dojazdowej wykorzystano płyty budowlane pozostałe po budowie "zametowskiego" osiedla.

Do utwardzenia alejek posłużył żużel pokotłowy z zakładowej kotłowni, do ogrodzenia zewnętrznego ogrodu wykorzystano złomowane słupy betonowe z rozbieranego ogrodzenia w zakładzie. Jako krawężnik pod siatkę ogrodzenia zewnętrznego posłużyły złomowane podkłady betonowe z rozebranego torowiska żurawia samojezdnego. Bramę wjazdową wykonano z wymienionych w kotłowni rurek z wyłomowanego wysięgnika dźwigu typu "Star". Do wykonania instalacji wodnej użyto rur, nie wykazujących ruchu w magazynie czyli tzw. "materiałów zbędnych", jedynie środki transportu, zakup siatki na ogrodzenie zewnętrzne, kable i całą armaturę do instalacji elektrycznej to zakupy czysto inwestycyjne.

Roboty związane z wykonaniem, montażem i instalacją poszczególnych elementów, działkowcy wynonywali i wykonują w ramach prac społecznych, przepracowując do tej pory około 4.700 roboczogodzin o wartości 575.000,-zł.

Reasumując powyższe fakty, należy stwierdzić, że świadczą one o gospodarskim i ekonomicznie uzasadnionym podejściu obydwu stron tj. Zakładu i Zarządu POD do sprawy patronatu.

Wracając do spraw ogrodu w miesiącu lutym 1984 roku odbyło się zebranie organizacyjno-wyborcze członków. Wybrano 7-mio osobowy Zarząd, przewodniczącym został kol. S.Koziołek, powołano Komisję Rewizyjną przewodniczącym której został kol. St. Banaś i Komisję Rozjemczą z przewodniczącym kol. P. Muszalozykiem.

Członkowie ogrodu spotykają się systematycznie co roku na wiosnę na zebraniu sprawozdawczym i w miesiącu wrześniu w dniu swojego święta jakim są obchodzone w całym kraju "Dni Działkowca".

Pomoc ZM "Zamet" jako zakładu patronackiego zamyka się wartością ok. 1.200.000,-zł. Zaangażowanie i konkretna pomoc świadczą o tym, że sprawy socjalne, rekreacja, możliwość bezpośredniego kontaktu z przyrodą poszerzenie swojej wiedzy ogrodniczo-rolniczej,

możliwość bezpośredniego korzystania z owoców swojej pracy – nie są sprawami obojętnymi dla naszego przedsiębiorstwa.

W zakładzie zdają sobie sprawę z tego, że odejście od techniki po trudach codziennej pracy zawodowej, poprzez kontakt z przyrodą jest gwarancją dobrego wypoczynku, poprawy samopoczucia i zdrowotności załogi. Trzeba tu zaznaczyć, że ogrodnictwem bądź to w formie zorganizowanej w pracowniczych ogrodach działkowych, względnie w ogródkach przydomowych zajmuje się około 1/3 załogi Zakładu Nr 2. Z tego 60% w pracowniczych ogrodach działkowych takich jak im. "J. Wieszczorka" i "Montomet" umiejscowionych na terenie miasta Piekar Śląskich.

Wynika z tego, że załoga naszego zakładu odczuwa autentyczną potrzebę bezpośredniego kontaktu z przyrodą a fakt ten doceniony jest przez kierownictwo i organizacje działające w zakładzie. W 1987 roku przypada potrójny jubileusz, 90-lecie powstania ogrodnictwa działkowego na ziemiach polskich, 60-lecie utworzenia ogólnokrajowej organizacji działkowej i 30-lecie odrodzenia się samorządności ruchu działkowego. Jeżeli dodamy do tego jubileusz 50-lecia istnienia Zakładu Nr 2 oraz powiązanie załogi z ruchem ogrodnictwa działkowego, mamy okazję przekonać się jak silne są tradycje ogrodnicze na Śląsku, wśród klasy robotniczej i społeczności zamieszkałej w naszym rejonie. Tradycje te polegają na ochronie środowiska naturalnego w zanieczyszczonym rejonie Śląska, muszą być pielęgnowane i kultywowane, bo służy to człowiekowi i jego zdrowiu, jest to naturalny odruch obronny ludzi zamieszkujących ten rejon przed szybko postępującą degradacją środowiska naturalnego.

Pracownicze Ogrody Działkowe należą do obiektów wyższej użyteczności społecznej, to "zielone płuca miast", "azyl zieleni i spokoju" w uprzemysłowionych miastach.

Przykład krótkiej bo 4-letniej działalności Pracowniczego Ogrodu Działkowego "USTRONIE" w Piekarach Śląskich świadczy o tym, że kultywowanie tych tradycji jest również naturalną potrzebą społeczności zametowskiej.

Ogród staje się coraz piękniejszy, poprawia się jego estetyka, staje się bardziej funkcjonalny dojrzewając jak przysłowiowy owoc uporczywie pielęgnowany przez swoich członków, pod opieką swojego 50-letniego już patrona piekarskiego Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET".

SYNTEZYCZNA OCENA RUCHU WYNAŁAZCZEGO
A UZYSKANE WYNIKI PRZEZ ZM "ZAMET"
W LATACH 1979 - 1987

Ruch wynalazczy, jak każdy ruch społeczny podlega określonym regułom. Jeśli np. w 1970r. zgłoszono w Polsce 205 tysięcy wynalazków i pomysłów racjonalizatorskich, a cztery lata później było już 313 tysięcy takich wniosków - to przyczyna tak znacznego wzrostu wydaje się jasna. Zadecydował wyraźny, na początku minionego dziesięciolecia skok inwestycyjny, nasilony zakup licencji zagranicznych. Stworzyło to sprzyjającą atmosferę dla wynalazków i wynalazców.

W następnych latach nastąpiło zafalowanie tej tendencji. W 1976 r. liczba zgłoszeń zmalała do 254 tys. by w 1979r. uzyskać poziom rekordowy: 318 tysięcy pomysłów racjonalizatorskich i wynalazków.

W okresie lat 1980-81, w wyniku wydarzeń sierpniowych działalność racjonalizatorska, tak jak wiele innych dziedzin życia gospodarczego, została sparaliżowana. Dopiero w 1982 roku udało się zebrać w całej Polsce ok. 120 tys. wniosków.

Kolejne lata przyniosły pewien postęp w tym zakresie. W 1983 r. zarejestrowano 140 tys. zgłoszeń racjonalizatorskich i wynalazczych, rok później 166 tys., a w ubiegłym roku 194 tys. /było to jednak o 124 tysiące mniej niż w 1979 roku/.

A jak na tle tych liczb wyglądał wskaźnik wniosków racjonalizatorskich i wynalazków przyjętych do wykonania. Otóż w całym okresie ubiegłego piętnastolecia /1970-85/ wskaźnik ten utrzymał się w granicach 70 procent. Jedni twierdzą, że to bardzo dużo, drudzy dowodzą, że tak wysoki stopień przyjętych pomysłów świadczy o obniżeniu poziomu wymagań.

Jeszcze wyższy był wskaźnik wynalazków zastosowanych w praktyce, osiągnął bowiem pułap - wydawałoby się aż niewiarygodnie wysoki - bo sięgający 90 procent.

Gospodarka narodowa nie odczuła jednak wyraźnie napływu nowości technicznych. Rzecz w tym, że statystyka zalicza do wprowadzonych w życie wniosków racjonalizatorskich i pomysłów na równi: takie, które zastosowano tylko w jednym zakładzie i przy jednej maszynie oraz takie, które upowszechnione zostały szerzej.

Tylko niewielki procent projektów powstaje bezpośrednio przy warsztacie robotniczym.

I tak np. w ostatnich czterech latach takich wynalazków było średnio w roku ponad 4 tysiące na sto kilkadziesiąt tysięcy zgłoszonych łącznie. Głównym źródłem wynalazków, co zrozumiałe są placówki naukowo-badawcze i rozwojowe.

Czy opłaca się być dziś wynalazcą lub racjonalizatorem. Przy efekcie wynalazku przekraczającym w okresie 12 miesięcy 10 milionów zł, autor pomysłu otrzymuje 3 proc. osiągniętej sumy. Od 10 mln będzie to 300 tys. zł. Do tego dolicza się dodatek w wysokości 285 tys. zł. Razem więc wynalazca dostaje co roku przez pięć lat 585 tys. zł.

Natomiast racjonalizator uzyskuje wypłatę w wysokości 1,5 proc. od wartości miesięcznego efektu zastosowanego usprawnienia plus 160 tys. zł. dodatku. Okres wypłat z tego tytułu wynosi dla racjonalizatora dwa lata.

Przytoczone dane wskazują, iż istnieją już dostateczne zachęty materialne do rozwoju ruchu wynalazczo-racjonalizatorskiego. Wszystko niemal w tej dziedzinie zależy dziś od samych zakładów pracy.

Wskaźnikami, które w znacznym stopniu odzwierciedlają stan wynalazczości w przedsiębiorstwie w danym okresie czasu, są głównie: ilość zgłoszonych projektów wynalazczych, procent ich zastosowania oraz wielkość uzyskanych z tego tytułu efektów ekonomicznych lub stopień poprawy warunków pracy.

Wychodząc z danych statystycznych lat 70-tych, kiedy wg oceny zarówno jednostek nadrzędnych jak i organizacji społecznych, ruch wynalazczy w ZM "Zamet" oceniano pozytywnie, zarówno co do poziomu rozwiązań jak i uzyskiwanych wskaźników ilościowych – zajmowaliśmy czołowe miejsce we współzawodnictwie o tytuł najlepszego KTiR w hutnictwie – ilość zgłaszanych projektów wynalazczych wynosiła średnio rocznie w granicach 180–240 projektów. Przykładowo w korzystnym dla ruchu wynalazczego w ZM "Zamet" roku 1979 zgłoszono ogółem 232 projekty, z których zastosowano 154, uzyskując 26,75 mln. zł. wymiernych efektów ekonomicznych. Zwrócić należy również uwagę na dość znaczną ilość zgłoszonych rozwiązań z dziedziny BHP /43 projekty/ oraz projektów zgłoszonych przez młodych twórców /do lat 30-tu/ – 42 projekty.

W naszym przedsiębiorstwie w roku 1980 nastąpił również znaczny spadek inicjatywy wynalazczej załogi, co odzwierciedla spadek ilości zgłoszeń z 232 w 1979r. do 185 projektów w 1980r., przy nieznacznym jednak spadku uzyskanych efektów ekonomicznych

Wynika to częściowo z realizacji projektów zgłoszonych w poprzednich latach oraz z faktu, że projekty wykazywały wyższą efektywność. Również procentowo ilość zastosowanych projektów w roku 1980 była korzystna. Te jednak wycinkowe pozytywne wyniki nie mogły przysłaniać faktu ogólnego osłabienia inicjatywy i zaangażowania w ruch wynalazczy zarówno pracowników bezpośrednio produkcyjnych jak i dozoru oraz działów pomocniczych. W roku 1981 nastąpił dalszy znaczny spadek ilości zgłoszonych projektów ze 185 w 1980r. do 115 w 1981r. oraz innych pochodnych wskaźników. Poważnie niepokojącym zjawiskiem był znaczny spadek ilości projektów zgłaszanych przez młodych twórców /z 46 proj. w 1980r. do 23 w 1981r./ oraz projektów z dziedziny BHP /z 44 do 23/.

Postępująca stabilizacja życia społecznego i gospodarczego w kraju spowodowała, że w 1982r. zaczęły stopniowo powstawać warunki dla nadania sprawom wynalazczości należytej im rangi oraz szerszego zainteresowania ruchem wynalazczym organów administracji państwowej, przedsiębiorstw, jednostek badawczo-rozwojowych i organizacji gospodarczych. Odnotowano jednak w tym roku dalszy spadek aktywności racjonalizatorskiej w jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Liczba zgłoszonych w 1982r. projektów wynalazczych wyniosła 120 tys. i była mniejsza w stosunku do roku poprzedniego o 14,3%.

Spadek liczby zgłoszeń projektów wynalazczych wystąpił w mniejszym lub większym stopniu prawie we wszystkich resortach.

Największy udział w zgłaszaniu projektów wynalazczych miał resort hutnictwa i przemysłu maszynowego, w którym dokonano 37% ogólnej liczby zgłoszeń, w dalszej kolejności resort przemysłu chemicznego i lekkiego. Ten niepokojący objaw spadku ilości zgłoszeń projektów wynalazczych miał również miejsce w ZM "ZAMET" w I-szym półroczu 1982r., zwłaszcza w Zakładach Nr 2 i 3 w Piekarach Sl. oraz w Zakładzie Nr 4 w Rudzie Sl., pomimo ogłoszenia konkursów racjonalizatorskich.

Uwzględniając tę sytuację, zwłaszcza w dobie obowiązywania mechanizmów reformy gospodarczej, podjęto maksymalne wysiłki dla stworzenia korzystniejszych warunków dla wynalazczości. W tym celu z inicjatywy koła SITPH, w m-cu czerwcu 1982r. przeprowadzono społeczny przegląd stanu ruchu wynalazczego we wszystkich Zakładach i podstawowych wydziałach, dokonując przy tym szczegółowej analizy przyczyn tego niekorzystnego stanu.

W wyniku powyższych działań, przy uwzględnieniu propagandowego aspektu wprowadzonego od 1 lipca 1982r. znówelizowanego rozporządzenia RM wraz z nową, korzystniejszą tabelą wynagrodzeń oraz ogłoszeniu w IV kwartale dodatkowego konkursu /miesiąc racjonalizatora/, uzyskano w 1982r. bardzo korzystne wyniki w zakresie zgłoszeń projektów wynalazczych. Do końca września zgłoszono w ZM "ZAMET" 62 projekty, natomiast do 31 grudnia 1982 roku ilość zgłoszeń wyniosła 186. Ten pozytywny trend w zakresie zgłoszeń utrzymał się w dalszym ciągu w 1983 roku.

Ilość zgłoszeń w 1983 r. wyniosła ogółem w ZM "ZAMET" - 200 projektów, z tego przyjęto do stosowania 153 rozwiązania. Efekty osiągnięte z tytułu ich zastosowania wyniosły w 1983r. prawie 25 mln zł. Uwzględniając fakt, że w większości przedsiębiorstw naszego województwa w latach 1982-1983 nastąpił dalszy spadek liczby zgłoszonych projektów, uzyskane rezultaty w tym zakresie w naszych Zakładach należy ocenić pozytywnie.

W ocenie Zarządu Głównego SITPH zakłady nasze należały do nielicznych przedsiębiorstw, które uzyskały wzrostową tendencję w działalności wynalazczej już w latach 1982-1983.

W lipcu 1984r. weszły w życie nowe przepisy prawa wynalazczego wraz z nową, korzystną tabelą wynagrodzeń, co znalazło swoje odbicie w wielkości wypłaconych twórcom wynagrodzeń. W ZM "Zamet" wypłacono w tym roku wynagrodzenia w wysokości 3 mln zł. i nagrody - 1,2 mln zł. Pomimo mniejszej ilości zgłoszeń /169/ niż w 1983r. wdrożono jednak więcej rozwiązań - 157 /w roku 1983-126/.

W ciągu ostatnich dwóch lat tj. w roku 1985 i 1986 nastąpił w naszym przedsiębiorstwie dalszy wyraźny wzrost ilości zgłaszanych projektów wynalazczych i uzyskanych z tytułu ich stosowania efektów ekonomicznych. Przykładowo w minionym roku 1986 zgłoszono w ZM "ZAMET" 238 projektów wynalazczych tj. o 6 więcej niż w roku 1979, a uzyskane efekty ekonomiczne wyniosły 58 mln zł., co stanowi 183% efektów uzyskanych w roku ubiegłym /31 mln.zł./.

Wyraźny wzrost odnotowano w zakresie wypłaconych wynagrodzeń dla twórców projektów wynalazczych i nagród dla osób współdziałających we wdrożeniach. Wysokość wypłaconych wynagrodzeń w roku 1986 wyniosła 6.287 tys.zł. / w roku 1985 - 4.225 tys.zł./, a nagród 2.825 tys.zł. /w roku 1985 - 2.181 tys.zł./.

W minionym roku nastąpiła poprawa w ilości rozwiązań zrealizowanych.

Ogółem zastosowano w przedsiębiorstwie 136 projektów, w roku 1985 – 118. Jest to jednak nadal wielkość niezadowalająca, w stosunku do potrzeb i możliwości przedsiębiorstwa.

W porównaniu do roku 1985 wyraźnie wzrosła liczba twórców zgłaszających nowe rozwiązania /w 1986 – 216, w 1985 – 179/ oraz aktywność pracowników kadry inżynieryjno – technicznej /ok.73% ogółu zgłaszających/.

Podsumowując wyniki działalności wynalazczej w minionym okresie nie sposób nie wspomnieć o uzyskanych patentach na wynalazki i świadectwach ochronnych na wzory użytkowe, których właścicielem jest nasze przedsiębiorstwo. Produkcja w ZM "ZAMET" maszyn i urządzeń, głównie dla hutnictwa, przetwórstwa metali oraz górnictwa, oparta jest w znacznej części o oryginalne rozwiązania, zarówno własne jak również placówek badawczych oraz rozwojowych. Wyroby te przedstawiają wysoki poziom techniczno-eksploatacyjny i jednocześnie są produkcją antyimportową.

Przykładem osiągnięć "Zametu" w tym zakresie jest 155 zgłoszeń oryginalnych rozwiązań dokonanych w UP PRL w tym 90 wynalazków i 65 wzorów użytkowych. Z wymienionych zgłoszeń Zakłady nasze uzyskały 72 patenty na wynalazki oraz 61 świadectw ochronnych na wzory użytkowe. Niektóre z rozwiązań uzyskały również ochronę za granicą i w związku z tym "Zamet" uzyskał 20 zagranicznych świadectw patentowych. W wielu przypadkach maszyny i urządzenia oparte o te oryginalne rozwiązania były przedmiotem efektywnego eksportu.

Poniżej podaje się tytułem przykładu kilka projektów wynalazczych zastosowanych w ZM "ZAMET", które przyniosły znaczniejsze efekty ekonomiczne:

- "Prasa hydrauliczna do wyciskania prętów i profili z metali nieżelaznych" /wynalazek i wzór użytkowy/.

Wykonanie tej prasy przeznaczonej na eksport, przyniosło efekt w wysokości 11,4 mln zł.

- "Lokomotywa dołowa spalinowa LDS-100 /2 wynalazki i 3 wzory użytkowe/.

Wielkość efektów ekonomicznych z zastosowania projektów wynalazczych w produkowanych lokomotywach wynosi rocznie ok. 6 mln. zł.

- "Prasa hydrauliczna do kształtek ogniotrwałych PH-PC 400" /wynalazek/.

Uruchomienie produkcji tych pras, będących produkcją antyimportową, dało efekt w wysokości 11,2 mln zł.

- "Prasa hydrauliczna do kształtek o większych powierzchniach PH-PC 1250" /wzór użytkowy/.

Efekt ekonomiczny z tytułu wykonania tej prasy wyniósł 13,2 mln zł.

- "Zastosowanie gazu koksowniczego do pieca żaralniozowego na odlewni".

Osiągnięty efekt ekonomiczny z tytułu oszczędności paliwa wyniósł 5,1 mln zł.

- "Nowa technologia nawęglania gazowego części maszyn".

Efekt ekonomiczny z tytułu zastosowania projektu wyniósł 6,1 mln zł.

- "Zmiana konstrukcji układu sterowania obrabiarką typu "Waldrich" Wielkość efektu z tytułu antyimportu wyniosła 2,3 mln zł.

- "Zastąpienie przewidzianych do importu dla centrów obróbowych interfaców, wykonanych we własnym zakresie".

Antyimportowy efekt wyniósł 1,42 mln zł.

Pomimo przytoczonych znacznych osiągnięć w dziedzinie wynalazczości pracowniczej, podejmuje się w naszych Zakładach szereg przedsięwzięć mających na celu dalszą, znaczącą poprawę wyników działalności wynalazczej.

W okresie wdrażania w naszym przedsiębiorstwie reformy gospodarczej, liczymy na dobry rozwój wynalazczości pracowniczej, która będzie uzależniona od inwencji twórczej załogi oraz sprawnego wdrażania i upowszechniania projektów wynalazczych.

W naszym przedsiębiorstwie sprawy związane z ruchem wynalazczym otoczone są szczególną troską. Na przestrzeni lat 1979 - 1987 wyniki z wynalazczości przedstawiają się następująco:

Zestaw wyników z wynalazczości pracowniczej w ZM "ZAMET" z lat 1979-1987

Wyszczególnienie	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Projekty zgłoszone	232	185	115	186	200	169	224	238	I półr. 128
Liczba osób, które zgłosiły projekty ogółem:	180	169	146	176	186	140	179	216	
w tym pracownicy:									
- na stan. robotniczym	65	66	55	37	53	47	58	51	
- inżynierzy, technicy, równorzędni	115	103	91	136	133	93	121	158	
- naukowcy, badawczo-nauk.	-	-	-	3	-	-	-	7	
- osoby do lat 30	42	46	23	26	30	44	17	15	
Projekty przyjęte do stosowania	205	184	152	138	153	136	213	178	
Projekty zastosowane	154	168	108	97	126	157	118	136	
Projekty BHP	30	44	23	21	33	35	20	16	
Efekty ekonomiczne /tys.zł./	26.752	25.464	23.947	19.298	24.931	24.605	31.693	58.075	
Wypłacone wynagrodzenia /tys.zł./	1.098	981	1.112	1.340	1.316	3.075	4.225	6.287	
Wypłacone nagrody za współudział /tys.zł./	317	261	285	439	425	1.246	2.181	2.825	

Ilość projektów wynalazczych zgłoszonych w poszczególnych
Zakładach Mechanicznych "Z A M E T" z lat 1979-1987

Ip. : Z a k ł a d		1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	Uwagi
										I półr.	
1.	Zakład Nr 1 Tarn.Góry	135	114	64	113	136	45	134	117	54	
2.	Zakład Nr 2 Piekary Sl.	49	30	21	35	16	39	49	70	48	
3.	Zakład Nr 3 Piekary Sl.	2	6	3	4	11	3	6	20	13	
4.	Zakład Nr 4 Ruda Sl.	26	19	23	16	22	5	26	17	10	
5.	Zakład Nr 5 Tarn.Góry	9	10	2	6	2	-	6	7	1	

DOŚWIADCZENIA W DZIAŁALNOŚCI KLUBU TECHNIKI I RACJONALIZACJI ORAZ KOŁA STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW TECHNIKÓW PRZEMYSŁU HUTNICZEGO PRZY ZM "ZAMET" NA RZECZ DALSZEGO ROZWOJU WYNALAZCZOŚCI

Doświadczenia naszego KTiR oraz SITPH w zakresie wynalazczości pracowniczej, szczególnie te z ostatnich kilku lat, pozwalają nam na ocenę obecnego stanu wynalazczości pracowniczej w naszych zakładach oraz możliwości w tym zakresie na najbliższą przyszłość. Wyniki działalności wynalazczej w ZM "Zamet" w ostatnich latach obrazują w sposób widoczny, że regres występujący w tym okresie na polu wynalazczości pracowniczej nie ominął również naszych zakładów. Dotyczy to zwłaszcza lat 1980 - 83.

Wśród wielu przyczyn spadku ruchu wynalazczego, jak wykazała przeprowadzona w tym czasie ankieta na pierwszym miejscu należy uznać kryzys społeczno-gospodarczy i towarzyszące temu ogólne zniechęcenie załogi, na drugim - zbyt niskie wynagrodzenie autorskie, na trzecim brak bodźców poza materialnych oraz należytego szacunku dla wynalazców i racjonalizatorów, następnie - wydłużający się okres wdrażania projektów i zbiurokratyzowany tryb załatwiania projektów. Dalszymi przyczynami spadku oraz ujemnymi skutkami kryzysu w tym okresie /z uwagi na występujące sprzężenie między przyczynami i skutkami/ w naszych zakładach było: ograniczenie czasowe działalności KTiR-u, zmniejszenie liczby doradców i słabsza ich praca, zmniejszenie stanu zatrudnienia Służby Wynalazczości, ograniczenie do minimum konkursów racjonalizatorskich, słaba działalność na rzecz wynalazczości pracowniczej ze strony organizacji społeczno-politycznych, w tym Związków Zawodowych - dotychczasowego /do 1980r./ mecenata ruchu wynalazczego i KTiR-u. Na szczęście nie zabrakło w naszych Zakładach w tym okresie ludzi, którzy pomimo piętrzących się trudności byli w pełni zaangażowani w sprawy wynalazczości pracowniczej.

Na szczególne podkreślenie zasługuje tutaj aktywna działalność Dyrekcji, Zarządów KTiR-u oraz Koła Zakładowego SITPH, w tym zwłaszcza kolegów:

Floriana Szmidta - Prezesa KZ SITPH, Piotra Jurczyszyna - V-ce Przew. KTiR, członka Zarz. KZ SITPH, Edwarda Soga - rzecznika patentowego, wybitnego twórcę i współzałożyciela KTiR-u w naszych zakładach, Joachima Maronia - aktywistę SITPH i KTiR-u, Jerzego Stolarczyka - członka Zarz. KTiR.

Z inicjatywy Zarządów KTiR-u i SITPH przeprowadzono 2 krotnie społeczne przeglądy istniejącej sytuacji w zakresie wynalazczości pracowniczej, poddając bardzo wnikliwej analizie całokształt zagadnień tu występujących.

Wnioski wynikłe z tych przeglądów pozwoliły Dyrektorowi na wydanie odpowiednich Zarządzeń normujących i usprawniających tryb składania, przyjmowania i wdrażania projektów wynalazczych.

Działania te przyczyniły się do pewnego ożywienia działalności wynalazczej w naszych Zakładach, przez co regres u nas nie był tak długotrwały i tak głęboki jak w innych przedsiębiorstwach Przemysłu Hutniczego.

Znalazło to wyraz m.in. w wyróżnieniu ZM "Zamet" przez Z.G. SITPH za aktywną działalność w ruchu wynalazczym w latach 1981-83.

W miarę stabilizowania się gospodarki /warunków społeczno-gospodarczych/ w kraju wynalazczość pracownicza zyskuje na znaczeniu. Jest to jednak proces zbyt powolny i powinien być wzmacniany kolejnymi impulsami.

Uwarunkowania zewnętrzne zmieniają się jednak na lepsze. Od 1 lipca 1984r. weszły w życie znowelizowane przepisy prawa wynalazczego. Choć nowelizacja tylko częściowo dotknęła tej ważnej dziedziny życia technicznego, to w zakresie poprawy wynagrodzeń zmiany są korzystne.

To procentuje również u nas powodując m.in. większą motywację do składania wniosków zwłaszcza z zakresu oszczędności materiałów, surowców, energii i paliw czy antyimportu /dla przykładu podam według przeprowadzonych u nas ankiet, że o ile w 1981 roku zbyt niskie wynagrodzenie autorów projektów było na drugim miejscu wśród czynników hamujących wynalazczość pracownią to w 1986r. ten czynnik znajduje się na szóstym miejscu/.

Został również istotnie usprawniony społeczny ruch wynalazczy. W znowelizowanych przepisach prawa wynalazczego nadaje się zakładowym KTiR-om pełną samodzielność.

W oparciu o te przepisy jak również przepisy ustawy o Samorządzie Pracowniczym oraz wspomnianą już ustawę o wynalazczości doprowadzono w ZM "Zamet" do opracowania i zatwierdzenia:

- regulaminu Klubu Techniki i Racjonalizacji, który stanowi między innymi, że KTiR:
- działa na rzecz załogi i sprawuje z ramienia Samorządu Pracowniczego funkcje społecznej kontroli nad wszystkimi poczynaniami w zakresie wynalazczości w ZM "ZAMET",

- pracuje w oparciu o zatwierdzony przez Dyrektora roczny plan pracy i preliminarz kosztów,
- składa corocznie informację ze swej działalności przed Radą Pracowniczą Przedsiębiorstwa.
- regulaminu podziału nagród za prace związane z realizacją projektów wynalazczych.

Do dalszych ważniejszych działań mających bardzo istotny wpływ na rozwój ruchu wynalazczego w ostatnim okresie i uzyskane wyniki należy zaliczyć:

- rozwijanie inicjatywy wynalazczej pracowników oraz jej ukierunkowanie na rozwiązywanie najistotniejszych dla przedsiębiorstwa zagadnień poprzez:
    - ogłaszanie corocznie konkursów racjonalizatorskich: na "Mistrza Racjonalizacji w ZM "ZAMET" w dwóch odrębnych grupach - dla robotników i pracowników inżynieryjno-techn. oraz współzawodnictwo o najlepszy Wydział /Dział, Oddział/,
    - ogłaszanie "miesiący racjonalizacji" z dodatkową nagrodą za każdy ogłoszony projekt w tym miesiącu,
    - udział przedsiębiorstwa w konkursach wynalazczych ogłaszanych w ramach resortu oraz województwa,
    - udział KTiR-u we współzawodnictwie organizowanym przez WKTiR oraz SITPH,
    - ogłaszanie tematyki racjonalizatorskiej premiowanej, w której za rozwiązanie istotnych dla przedsiębiorstwa tematów przyznawane są dodatkowe nagrody w wysokości 10 - 15 tys. zł.,
  - Działania organizacyjne dotyczące:
    - terminowej oceny zgłaszanych projektów wynalazczych,
    - wdrażania rozwiązań przyjętych do stosowania,
    - wypłaty wynagrodzeń autorskich.
- Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora z dnia 1985.05.15. doskonalącym poprzednie Zarządzenia w tym zakresie.
- Poprawę na tym odcinku uzyskuje się m.in. poprzez:
- powołanie "Łączników" Działu Postępu Technicznego i Wynalazczości w Zakładach,
  - uregulowanie całokształtu spraw dotyczących obliczania efektów do projektów wynalazczych przez służby ekonomiczne Zakładów,
  - powołanie komisji wynalazczości dla oceny najtrudniejszych przypadków.

- Działania propagandowe realizowane poprzez:
  - ekspozycję ważniejszych rozwiązań na Międzynarodowych Targach Poznańskich oraz na Ogólnopolskich Targach Wynalazków w OPT w Katowicach,
  - publikację w Biuletynie OPT rozwiązań prezentowanych na targach,
  - organizowanie wystaw osiągnięć technicznych w Zakł. Nr 1 i 2,
  - redakcja biuletynów okolicznościowych z okazji 200-lecia Przedsiębiorstwa oraz 30-lecia KTiR, SITPH w Zakładzie Nr 2 w Piekarach Sl.,
  - ogłaszanie komunikatów przez radiowęzeł,
  - stałą aktualizację gablotek KTiR-u w Zakładach.
- Pomoc twórcom pracującym nad projektami, w zakresie ich opracowania i zastosowania udzielaną przez:
  - pracowników Działu Postępu Technicznego i Wynalazczości, w tym Rzecznika Patentowego,
  - "Łączników" Działu Postępu Technicznego i Wynalazczości w Zakładach,
  - służbę ekonomiczną w Zakładach,
  - KTiR, w tym doradców technicznych i ekonomicznych.

Skuteczność udzielonej twórcom pomocy przez w/w służby zależy w dużej mierze od znajomości przepisów prawa wynalazczego. Dlatego prowadzone są szkolenia aktywu wynalazczego zarówno zewnątrz - jak i wewnątrz Zakładów /ostatnio np. przeprowadziliśmy w naszych Zakładach szkolenie dla 35 osobowej grupy aktywu wynalazczego z wybranych zagadnień prawa wynalazczego, wykorzystując jako wykładowców wybitnych specjalistów OBR "Tekoma" - z W-wy/.

Szczególnie ważną rolę w niesieniu pomocy twórcom przypisujemy w Zakładzie doradcom technicznym i ekonomicznym uważając, iż od ich pracy w dużym stopniu zależeć będzie czy narastająca inicjatywa twórcza pracowników jest właściwie wykorzystywana i czy nadal będzie rozwijać się. Dlatego też Zarząd KTiR-u poddał analizie dotychczasową pracę doradców.

Wnioski z tej analizy posłużyły nam na opracowanie kryteriów oceny pracy doradców i ich premiowania /załącznik/.

Dobrze się stało, że równoległe z występującą w Zakładach pilną potrzebą podniesienia roli doradców technicznych jak również stworzenia warunków do podniesienia jakości i skuteczności ich

pracy /zwłaszcza w niesieniu pomocy technicznej robotnikom i młodym twórcom/ Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych stworzył prawne podstawy do podwyższenia dodatku do wynagrodzenia oraz premii kwartalnej dla doradców.

- Działania mające na celu dalszą mobilizację i sterowanie inwencją załogi w dziedzinie wynalazczości pracowniczej poprzez stosowanie niekonwencjonalnych, rzadko spotykanych mechanizmów moralnego i materialnego zainteresowania twórców takich jak np:
  - przeszeregowania laureatów zakładowych konkursów racjonalizatorskich w ramach możliwości wynikających z zakładowego systemu wynagrodzeń /corocznie 5 + 5 laureatów konkursu w grupie robotników oraz grupie inżynieryjno-technicznej/,
  - przyznawanie laureatom konkursów dodatkowych nagród specjalnych /np. za 3-krotne zdobycie tytułu Mistrza Racjonalizacji/,
  - wyróżnienie twórców odznakami racjonalizatorskimi za osiągnięcia wynalazcze /Odznaki Racjonalizatora Produkcji, Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji, Zasłużonego dla Wynalazczości i Racjonalizacji, Odznaki WKtR, Odznaki Honorowe SITPH oraz NOT-u/,
  - przedstawienie wybitnych twórców do odznaczeń państwowych,
  - delegowanie wyróżniających się racjonalizatorów i działaczy ruchu wynalazczego na wystawy i targi krajowe /MTP/ i zagraniczne /Lipsk, Brno, Budapeszt/,
  - wyjazdy szkoleniowe w celu pogłębienia i rozszerzenia wiedzy z zakresu wynalazczości,
  - rozszerzanie współpracy z przedsiębiorstwami naszego resortu, regionu i miasta /w tym organizowanie konferencji, wycieczek technicznych, spotkań KtR-ów/,
  - udział w pracach KwR przy ZG SITPH oraz WKtR-u w Katowicach itp.

Podejmowane w ostatnim okresie działania przyczyniły się do znacznego ożywienia działalności wynalazczej w naszych zakładach oraz sprzyjały wychodzeniu z istniejącego w latach 1981-83 regresu w zakresie wynalazczości pracowniczej.

Lata 1984-86 wykazują dużą dynamikę w rozwoju wynalazczości pracowniczej a wyniki roku 1986 porównywane są do najlepszego roku 1979. Wyniki te stawiają ZM "Zamet" wśród przodujących przedsiębiorstw resortu MHiPM w zakresie wynalazczości pracowniczej, czego potwierdzeniem są uzyskane za lata 1984 oraz 1985 wyróżnienia ZG SITPH dla naszego zakładu i KtR-u oraz wystąpienie

w 1986r. przez Wojewódzki KTiR z wnioskiem o nadanie ZM "ZAMET" Odznaki "Zasłużonego dla Wynalazczości i Racjonalizacji".

Do wyróżniających się racjonalizatorów i wynalazców naszych Zakładów w omawianym okresie należeli między innymi kol. Bernard Erlekampf – 4-krotny Mistrz Racjonalizacji w grupie robotników, Wiesław Krawczyk – 2-krotny Mistrz Racjonalizacji w tej samej grupie pracowników, mgr inż. Joachim Maroń – 3-krotny Mistrz w grupie pracowników inż.-techn. /a także Mistrz Techniki Hutnictwa w 1986r./, kol. Piotr Jurczyszyn – Mistrz Racjonalizacji ZM "ZAMET" i Mistrz Techniki Hutnictwa w 1985r., mgr inż. Jerzy Jarząbek i wielu innych.

Dodatkowo chciałbym poinformować, że w ostatnich dniach dokonaliśmy uroczystego podsumowania działalności wynalazczej w naszych zakładach za 1986r., które wykazało dalszy wzrost aktywności coraz szerszego kręgu racjonalizatorów oraz potwierdziło fakt, że ozołowe miejsca w tej działalności zajmują jednak racjonalizatorzy o znacznym stażu i doświadczeniu.

Zamierzenia na najbliższą przyszłość w zakresie wynalazczości pracowniczej. —————

Inne dodatkowe zamierzenia w tej dziedzinie, które chcemy zrealizować w najbliższej przyszłości w celu dalszego zaktywizowania pracowników na polu wynalazczości pracowniczej jak również znacznego usprawnienia prac służb zajmujących się wynalazczością to:

- działania w kierunku przyspieszenia realizacji projektów:
  - wprowadzenie zadań z tego zakresu do planów produkcyjnych wydziałów /zadania premiowe dla kierownictwa wydz./
  - powoływanie w większym stopniu niż dotychczas brygad racjonalizatorskich, ZZG czy zawieranie umów o dokonanie projektu,
- nowe formy zwiększenia aktywności szczególnie wśród robotników i młodych twórców:
  - giełdy
  - TMMT
- stworzenie warunków zainteresowania działalnością wynalazczą dotyczącą organizacji pracy w tym wynikającą z prac atestacyjnych,
- usprawnienie systemu informacji o projektach wynalazczych i twórcach /założenie kartotek, banku informacji, wspomaganie komputerowe w tym zakresie/,

- wprowadzenie dalszych atrakcyjnych form wyróżnienia wybitnych twórców /np. wyróżnienie 3-krotnych Mistrzów Racjonalizacji odznaką Zasłużonego Pracownika ZM "ZAMET", okazowe czy jednorazowe materialne wyróżnienia za uzyskane osiągnięcie na polu wynalazczości/.

Kryteria oceny pracy doradców technicznych

-----

1. Każdy doradca prowadzi rejestr swej działalności, odnotowując każdą udzieloną poradę i zgłoszony projekt, fakt uzyskania porady racjonalizator potwierdza podpisem w rejestrze.
2. Ocena pracy doradców dokonywana przez Zarząd KTiR oraz TW co kwartał /doradca przedstawia rejestr do kontroli/.

Ocena pracy doradców punktowa

dodatnie punkty za:

- udzieloną, zarejestrowaną i potwierdzoną przez racjonalizatora poradę, 3
- opracowany i przekazany do TW projekt wynalazczy, 5
- wykonanie dodatkowej pracy związanej bądź to z przyspieszeniem realizacji projektu bądź też z propagandą ruchu wynalazczego lub tp. 2

ujemne punkty za:

- przekazanie do TW niedopracowanego projektu 5
  - przekazanie do TW projektu w terminie dłuższym niż 15 dni licząc od daty zarejestrowania projektu w książce porad 5
  - negatywna opinia o pracy doradcy ze strony Zarządu KTiR, TW, racjonalizatora 20
  - nie przedłożenie rejestru porad do oceny kwartalnej 10
  - nie zrealizowania zadań dod. nałożonych przez Zarząd 10
3. W zależności od kwartalnej oceny pracy doradców /uzyskanych pkt./
    - przedłużenie umowy na następny kwartał
    - wystąpienie o premię kwartalną w odpowiedniej wysokości.
  4. Optymalny sumaryczny czasokres zawierania nieprzerwanej umowy z doradcami 3 - 4 lata.

ocena	:negatywna	:dostateczna:	dobra	: b.dobra
ilość pkt/kwartał	:poniżej :50 pkt.	: 50 - 80	: 80 - 100	: pow. 100
wynagr./m-o	:nie podtrzym.: : umowy	1500	: 2000	: 2500
premia kwartał	:bez premii :za ubiegły :kwartał	700	: 1400	: 2100

Podając do wiadomości wyniki charakteryzujące rozwój wynalazczości w Zakładzie na przestrzeni lat i przedstawiając wyróżnienia oraz nazwiska najaktywniejszych racjonalizatorów i działaczy należy podkreślić duży wkład wielu niewyróżnionych i niewymienionych racjonalizatorów oraz działaczy, bez których rozwój wynalazczości i racjonalizacji byłby nie do pomyślenia i za to im z tego miejsca KTiR składa serdeczne podziękowania.

Zarząd KTiR ma nadzieję, że liczba racjonalizatorów i zaangażowanych działaczy stale się będzie poszerzała, a uzyskane w tym zakresie wyniki będą odpowiadać potrzebom i możliwościom załogi "Zametu".

Wyniki wynalazczości w Zakładzie Nr 2
w Piekarach Śl. w latach 1954 - 1987

: Lata x/	: 1950	: 1960	: 1970	: 1980	:
0	—	21	27	30	
1	—	16	70	21	
2	—	11	51	33	
3	—	19	48	16	
4	16	7	41	39	
5	35	9	44	49	
6	31	20	32	70	
7	14	28	45	48 xx	
8	23	45	45	—	
9	31	63	51	—	

x/ — liczby po lewej stronie tabeli są kolejnymi latami 10-lecia

W czasie 33 lat działalności Klubu Techniki i Racjonalizacji zgłoszonych zostało 1149 wniosków.

xx/ — liczba przyjętych zgłoszeń za 5 miesięcy.

Najaktywniejsi racjonalizatorzy w Zakładzie Nr 2
w Piekarach Śląskich ZM "ZAMET" w 50-leciu

Lp.	Nazwisko i imię	Ilość przyjętych projektów	Wykonywany zawód
1.	xJurczyszyn Piotr	97	Kier.Oddz.Prod.Narzędzi
2.	Koziołek Stanisław	50	Kier.Oddz.Narzędziowni
3.	xinż.Szastok Czesław	36	Kier.Zakładu Nr 2
4.	Bieniok Jan	36	Ślusarz-brygadzysta
5.	Hadrosek Andrzej	34	Kier.Wydz.Bud.Maszyn
6.	xKrawczyk Wiesław	33	Szlifierz-brygadzysta
7.	xGawron Józef	32	Mechanik
8.	Besler Karol	31	Mistrz Oddz.Odlewni
9.	mgr inż.Nawrat Józef	21	Z-ca Kier.Zakł. Nr 2
10.	Sródka Jerzy	21	Kier.Oddz. Odlewni
11.	Ochman Rudolf	21	Frezer
12.	Hocajluk Henryk	21	Ślusarz-brygadzysta
13.	Wojtacha Jerzy	15	Szlifierz
14.	Mzyk Alojzy	14	Specjalista technolog
15.	Piecuch Jerzy	14	Frezer
16.	Rabsztyn Andrzej	12	Frezer
17.	Mastalerz Stefan	11	Tokarz
18.	mgr inż. Kępski Mirosław	10	Kier.Dz.Technologicznego
19.	Wójcik Edward	9	Tokarz
20.	mgr inż.Andzel Janusz	9	Kier.Sekoji Oprac.Mater.
21.	Olesz Paweł	9	Tokarz

x - pracownicy ci zdobyli pierwsze miejsca w konkursie
Mistrz Techniki ZM "ZAMET".

Wykaz czołowych racjonalizatorów obecnie nie
pracujących już w Zakładzie Nr 2 w Piekarach Śl.

Lp.	Nazwisko i imię	Ilość przyjętych projektów	Wykonywany zawód w okresie zatr.
1.	Lubos Alfred	51	Ślusarz-brygadzysta
2.	Wandzik Edward	49	Kier.Dz.Kontr.Techn.
3.	inż.Nowak Czesław	41	Kier.Oddz. Odlewni
4.	Flak Stanisław	19	Ślusarz narzędziowy
5.	Strzelczyk Józef	19	Ślusarz-brygadzysta
6.	Mokronowski Alojzy	16	Ślusarz-brygadzysta
7.	Kubala Emanuel	14	Mistrz Wydz.Konstr.
8.	Bąbel Konstanty	13	Mistrz Wydz.Konstr.
9.	Woźniak Józef	11	Ślusarz-brygadzysta
10.	Kupny Józef	10	Kier.Wydz.Prod.Dośw.
11.	Pospiech Zygmunt	10	Kier.Rozdzielni Rob.

Zasłużeni działacze dla rozwoju racjonalizacji
w Zakładzie Nr 2 w Piekarach Śl. ZM "ZAMET"
w 50-leciu

-----

1. Jurozyszyn Piotr
2. Kadłubiec Edward
3. mgr inż. Kępski Mirosław
4. Koziołek Stanisław
5. Kulik Leonard
6. Łukasik Edward
7. Łukowiak Edmund
8. Mzyk Alojzy
9. mgr inż. Nawrat Józef
10. inż. Nowak Czesław
11. inż. Nowak Paweł
12. inż. Sliwoń Eustachy
13. inż. Szastok Czesław
14. Tomanek Gerard
15. inż. Wyrwioch Edward
16. Zdebik Czesław

OSIĄGNIĘCIA W PRACY
SEKCJI MECHANICZNO-TECHNOLOGICZNEJ
STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW TECHNIKÓW
PRZEMYSŁU HUTNICZEGO PRZY ZAKŁADZIE NR 2
W PIEKARACH ŚLĄSKICH

Sekcja Mechaniczno-Technologiczna SITPH działająca przy Zakładzie Nr 2 liczy obecnie 38 członków kadry inżynieryjno-ekonomicznej. W odniesieniu do ubiegłych lat jest to utrzymanie dotychczasowego stanu posiadania. 50 lat działalności przemysłowej, przypadające w bieżącym roku ponownie zaktywizowało środowisko SITPH oraz kolegów naszej Sekcji. W miesiącu wrześniu siedmiu pracowników zatrudnionych na stanowiskach techniczno-ekonomicznych złożyło deklaracje członkowskie, aktywizując w ten sposób środowisko inżynierów i techników. Kandydaci na członków należą do wyróżniających się pracowników tutejszego zakładu i do nich należą: kol. Dariusz Biniarz, kol. Małgorzata Adamik, kol. Henryk Markiefka, kol. Kazimierz Kaczmarek, kol. Krystyna Grötschel, kol. Henryk Nierychło, kol. Bernadeta Sitek. Mamy nadzieję, że w następnych miesiącach bieżącego roku dołączą do nich następni kandydaci na członków SITPH. Będziemy w dalszym ciągu współpracować z młodą kadrą w rozwijaniu naszej działalności stowarzyszeniowej.

W 1986 roku przypadła jubileuszowa rocznica 200-lecia działalności przemysłowej Przedsiębiorstwa "ZAMET". Dążąc do współdziałania, środowisko inżynierów i techników podjęło w ramach Sekcji Mechaniczno-Technologicznej przy Zakładzie Nr 2 w Piekarach Śl. decyzję, ażeby przedstawić dorobek SITPH oraz KTiR i rolę Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET" w modernizacji przemysłu metali nieżelaznych. Ponadto uwypuklono tradycje i dzień dzisiejszy Przedsiębiorstwa "ZAMET". Przedstawione tematy w formie artykułów zostały opublikowane w wydanej Biuletynie Jubileuszowym. Równocześnie zorganizowano Sympozjum, na którym wygłoszone zostały referaty nt. "Technika i Medycyna" przez znakomitych chirurgów i traumatologów Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej w Piekarach Śl. w osobach Dyrektora – dra Janusza Daaba, dra Ryszarda Wasika oraz dra Jacka Doniec.

Uczestnicy Sympozjum "Technika i Medycyna"
z okazji 200-lecia ZM "ZAMET" przed Klubem
Zakładowym w Piekarach Śl.

Uczestnicy Sympozjum mogli autentycznie zobaczyć całą gamę rozwiązań technicznych zastosowanych we współczesnej medycynie. Na przełomie bieżącego roku zorganizowano dla środowiska SITPH następujące imprezy:

Odczyty

- Elastyczne systemy produkcyjne,
- Stowarzyszenie Inżynierów Techników Przemysłu Hutniczego współuczestniczy w rozwoju wynalazczości pracowniczey w Zakładzie Nr 2,
- Historia 50-lecia Zakładu Nr 2 w Piekarach Śl. Zakładów Mechanicznych "ZAMET"
- Przygotowanie artykułów do biuletynu z okazji 50-lecia działalności przemysłowej Zakładu Nr 2 w Piekarach Śl.

Wyjazdy naukowo-techniczne

- Fabryka Urządzeń Górniczych "Tagor" w Tarnowskich Górach
- ZM "ZAMET" - Zakład Nr 1.

Ośrodek postępu Technicznego w Katowicach

- Dni Radzieckiej Nauki i Techniki w Polsce.

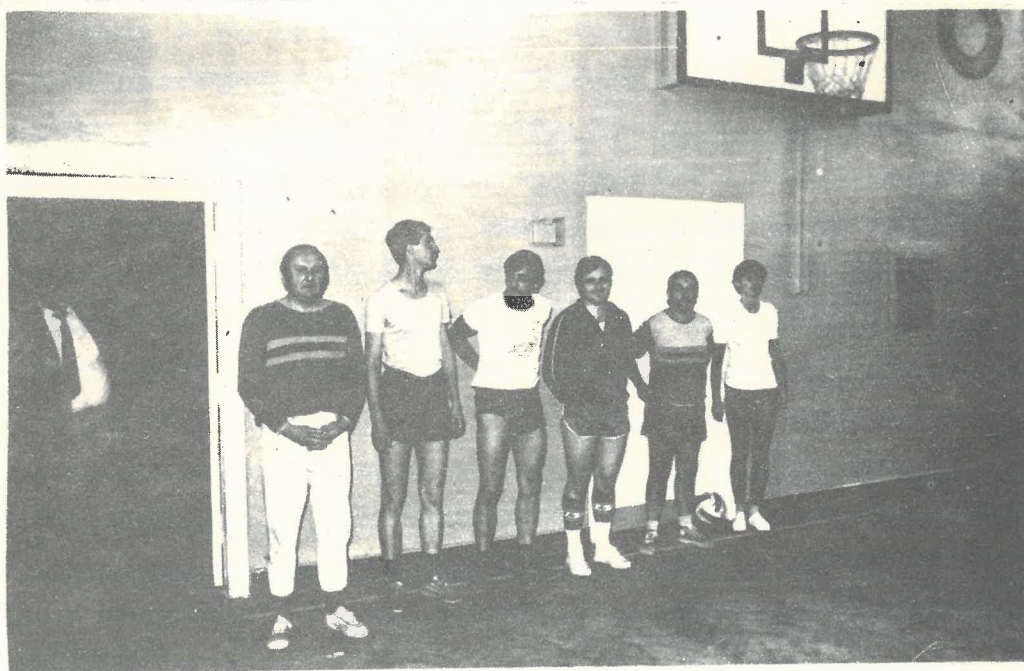
Targi techniczne

- Udział 6 członków na Międzynarodowych Targach Poznańskich.
- Udział 1 członka na Międzynarodowych Targach w Brnie.
- Udział 17 członków na Targach "Simmex'87" w Katowicach.

Imprezy kulturalno-sportowe

- Udział członków w imprezach karnawałowych i sylwestrowych organizowanych przez Koło SITPH.
- Udział członków Sekcji w organizowanych IV Dniach Sportu na terenie Strzybnicy i w Pniowcu.
- Tradycyjnie bierzemy udział w turniejach piłki siatkowej, tenisie stołowym i biegu przełajowym.

- 1987 rok
- I miejsce w piłce siatkowej
  - I miejsce w tenisie stołowym
  - V miejsce w biegu przełajowym

Zwycięska drużyna piłki siatkowej Sekcji
Mechaniczno-Technologicznej przy Zakładzie Nr 2
w ramach III Dni Sportu SITPH.

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych koledzy naszej Sekcji przygotowali się z języków obcych i przystąpili do egzaminu przed Komisją Państwową. Piętnastu kolegów otrzymało świadectwa o zdaniu egzaminu. W tym miejscu należy złożyć podziękowanie Zarządowi Koła SITPH oraz Kierownictwu Zakładu Nr 2 za stworzenie ku temu odpowiednich warunków.

Wystawy

Z okazji jubileuszu 50-lecia działalności przemysłowej przygotowano ekspozycję fotograficzną pt. "Historia Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET" w fotografii".

W dniu 11 września br. w przeddzień przypadającego jubileuszu 50-lecia Zakładu Nr 2 zorganizowano imprezę towarzyszącą w Klubie Zakładowym w celu dalszej integracji kadry inżyniersko-technicznej w ramach uroczystego spotkania członków Sekcji Mechaniczno-Technologicznej Stowarzyszenia Inżynierów Techników Przemysłu Hutniczego przy tutejszym zakładzie. Spotkaniu patronował Społeczny Komitet Obchodu 50-lecia Zakładu wraz z Sekcją SITPH.

W spotkaniu udział wzięli zaproszeni goście w osobach:

- Honorowy Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego - Dyrektor Zakładów Mechanicznych "ZAMET" mgr inż. Ryszard Ciuraj
  - Przewodniczący Oddziału Maszyn Hutniczych SITPH
dr inż. Antoni Gierlata
  - Przewodniczący Koła SITPH przy Zakładach Mechanicznych "ZAMET"
mgr inż. Florian Szmidt
  - Przewodniczący KTiR przy Zakładach Mechanicznych "ZAMET"
mgr inż. Bernard Liszka
  - Kierownik Działu Postępu Technicznego i Wynalazczości Zakładów Mechanicznych "ZAMET" mgr inż. Janusz Gaździcki
- Ponadto udział wzięli przedstawiciele organizacji społeczno-politycznych.

Program spotkania

1. Referat pt. "Najważniejsze wydarzenia z historii Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET" - wygłosił Z-ca Kierownika Zakładu
mgr inż. Józef Nawrat.

2. Informacja na temat XXI Kongresu Techników Polskich oraz przypadającego X-lecia Oddziału Maszyn Hutniczych SITPH w Katowicach – przedstawił przewodniczący Oddziału Maszyn Hutniczych dr inż. Antoni Gierlata.
3. Informacja na temat specjalizacji zawodowej inżynierów i techników – przedstawił przewodniczący KTIR mgr inż. Bernard Liszka.
4. Zwiedzanie wystawy pt. "Historia Zakładu Nr 2 ZM "ZAMET" w fotografii".
5. Występ zespołu wokально-instrumentalnego połączony z koncertem życzeń dla osób wyróżniających się w działalności Stowarzyszenia Inżynierów Techników Przemysłu Hutniczego oraz w pracach Społecznego Komitetu Obchodów Jubileuszu 50-lecia Zakładu.

Uroczystość została zakończona Gawędą Hutniczą w trakcie której uczestnicy dzielili się uwagami na tematy poruszone w wygłoszonym referacie oraz uzupełnione osobistymi refleksjami i wspomnieniami z historii zakładu a także perspektywami dalszego rozwoju tak zakładu jak i Stowarzyszenia Inżynierów Techników Przemysłu Hutniczego.

Przedstawione w syntetycznej formie osiągnięcia Sekcji Mechaniczno-Technologicznej byłyby nie możliwe do wykonania bez pomocy przewodniczącego Koła SITPH kol. F.Szmidta oraz sekretarza kol. Joachima Maronia. Z grona naszej Sekcji pragnę wyróżnić kolegów, którzy czynnie uczestniczą w dalszym rozwoju naszego Koła oraz Sekcji Mechaniczno-Technologicznej – Zakładu Nr 2 w Piekarach Śl. kol. Janusz Andzel, kol. Karol Besler, kol. Marian Geremek, kol. Piotr Gowik, kol. Andrzej Hadrosek, kol. Eugeniusz Hanusek, kol. Mirosław Kępski, kol. Czesław Zdebik, kol. Stanisław Koziołek, kol. Edmund Łukowiak, kol. Józef Nawrat kol. Zygmunt Schaefer, kol. Czesław Szastok, kol. Jerzy Szymała, kol. Jan Szymik, kol. Jan Wyrwich, kol. Jerzy Sródka.

Jednocześnie pragniemy poinformować naszą załogę, że Sekcja Mechaniczno-Technologiczna opiekuje się Kroniką Zakładową, w której odnotowujemy najważniejsze wydarzenia towarzyszące nam w codziennej pracy naszego zakładu.

Skład Kolegium Redakcyjnego

mgr inż. Józef Nawrat
Wiesław Krawczyk
mgr inż. Janusz Andzel
Stanisław Banaś
Stanisław Koziółek
mgr inż. Janusz Gaździcki
Piotr Jurozyszyn
mgr inż. Bernard Liszka
Czesław Zdebik

Opracowanie redakcyjne: Piotr Jurozyszyn

Opracowanie graficzne: Marian Geremek

